

DEBRECZEN

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda.
József kir. herceg-utca 1. (Bika-bórház)
Telefon: 17-52 és 27-89. (6 mellékállomás)

KELETMAGYARORSZAGI NAPLO

Előfizetési ár: havonta 3 pengő, negyed-
évre 8-70 pengő. — Egyes szám ára:
hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Pétain Lavalnak teljes felhatalmazást adott és kinevezte utódjaul

Itt az új hadisegély és hadigondozási rendelet

Felemelte a kormány a hadigondozási pénzellátások összegeit és fokozottabb gondoskodást léptet életbe a hadbavonultak hozzátartozóiról

A m. kir. kormány most megjelent rendeletével a hadigondozási pénzellátások összegeit 1943 január 1-től kezdődő hatállyal több ellátási csoportban és osztályban felemelte és más rendelkezésekkel javított a hadigondozottak helyzetén.

Az emelkedések két részre oszthatók és pedig az egyéb hadigondozottak, hadiözvegyek és hadiárvaik és hadigondozott családtagok pénzellátásának emelésére.

A hadigondozottaknál a rendelet felemelte az 1914—18. évi háború tiszti és legénységi ellátási csoportba tartozó második és harmadik járadékosztályú hadirokkantjainak járadékát olyan összeggel, hogy ezekkel az emelésekkel megszűnnek azok a különbségek, amelyek a régi és új hadirokkantok járadékainak összegei között eddig fennállottak.

A továbbiakban a rendelet úgy a régi, mint az új első járadékosztályú, azaz százszázalékos kereső és munkaképtelen hadirokkantok járadékát az alábbiak szerint emeli fel: Tiszti ellátási csoportban havi 240 pengőről 300 pengőre, altiszti ellátási csoportban 120 pengőről 160 pengőre, legénységi ellátási csoportban havi 80 pengőről 120 pengőre.

Lényegesen emeli a rendelet a jelenlegi háború hadirokkantjainak gyermekei után járó és járadékosztályként szabályozott nevelési pótlékokat.

Az emelés mértéke az eddigi összegek négy- és ötszörösége terjed. Emellett a negyedik gyermekétől kezdve a nevelési pótlék magasabb összegű.

A rendelet tehát messzemenően segíti a sokgyermekes családokat. A vak hadirokkantok járadékukon felül havi 20 pengő vaksági pótdíjat és a magukkal tehetetlen, állandó ápolásra szoruló első járadékosztálybeli hadirokkantok a tiszti ellátási csoportban havi 80, az altiszti és legénységi ellátási csoportban pedig havi 60 pengő ápolási pótdíjat kapnak. A vaksági és ápolási pótdíj a régi és új hadirokkantoknak egyaránt jár.

Újítása a rendeletnek az is, hogy a jelen háború hadigondozottjait, a karpaszományost, rendfokozatra való tekintet nélkül, tiszti ellátási csoportba sorolja.

A középiskolai négyosztályos, vagy azzal egyenértékű végzettségűek, valamint önálló iparosok, vagy önálló kereskedők ne-

dig ugyancsak rendfokozatukra való tekintet nélkül az altiszti ellátási csoportba tartoznak.

A rendelet a honvédelmi minisztert bízza meg, hogy a mezőgazdasági, ipari és kereskedelmi beruházások, valamint lakóházépítés céljaira rokkantak a járadék felerészének lekötése mellett folyósítható kölcsönöket az eddiginél nagyobb mérvben és magasabb összegből biztosítsák.

A jelenlegi háborúban elhaltak özvegyeinek és árvaiknak járadékait a rendelet az eddigi összegek többszörösére emeli fel.

A hadiözvegyek 1943 január 1-től a tiszti ellátási csoportban havi 100, az altiszti és legénységi ellátási csoportban havi 60 pengőt, a félárva havi 30, illetve 20 pengőt, a szülőellen hadiárva pedig havi 80, illetve 50 pengőt kapnak. A negyedik és a további félárva gyermekeknek magasabb összegű jár. A rendelet az 1914—18. évi világháború hadiözvegyeinek járadékait általában 33—50 százalékkal emelte fel.

A hadigondozott családtagok, azaz a munkaképtelen szülők, nagyszülők és testvérek pénzellátását a rendelet száz százalékkal emeli fel.

A kormány minden lehetőséget megtesz, hogy a hadigondozottakat a polgári életben megfelelően elhelyezze. E munkájában a nemzet minden tagjától helyzetéhez és körülményéhez

mérten támogatást vár.

Azok a hadirokkantok és honvédelmi rokkantak, továbbá hadiözvegyek és honvédelmi özvegyek, végül hadigondozott családtagok, akik már eddig is pénzellátásban részesültek és akiknek a fentebb ismertetett rendelet értelmében 1943 január 1-től magasabb járadék illetékes.

Ezt az új pénzellátást hivatalból kapják meg, ezt tehát kérniük nem kell. Azonban a vak hadirokkantok és vak honvédelmi rokkantok vaksági pótdíj folyósítása iránti kérelmüket a területileg illetékes főszolgabírói hivatalnál, illetve városban a polgármesternél terjesztik elő.

A jelen háború hadiözvegyei, továbbá azok a honvédelmi özvegyek, akik eddig hadigondozási pénzellátásban még nem részesültek, illetve ebből kérelmüket mindezekig nem terjesztették elő, tekintet nélkül arra, hogy eddig hadisegélyben részesültek-e vagy sem, hadigondozási igényük kielégítése céljából jelentkezzenek mielőbb a fentebb megjelölt hatóságoknál, hogy most már a hadisegélynél magasabb hadigondozási pénzellátást 1943 január 1-től megkaphassák. Hasonlóan járjanak el azok a hozzátartozók, akiknek eltartójuk a jelen háborúban eltűnt, vagy hadifogságba jutott.

Az új hadisegély rendelet

A m. kir. kormány most megjelent új hadisegélyrendelete a hadbavonultak hozzátartozóiról való fokozottabb gondoskodással kíván elegendő tenni. Bár ez az új hadisegélyrendelet nagyvonalú fenntartja az eddigi hadisegélyezés rendszerét, azonban a hadisegélyezési összegek jelentősebb felemelése mellett szociális családvédelmi és munkavédelmi szempontból is előnyös újításokat tartalmaz.

A hadisegély csak akkor folyósítható, ha az alábbi három feltétel fennáll: 1. Hogy a bevonult személy a honvédség nem hivatalos állományához tartozon és valóságos szakaszvezetőnél nem magasabb rendfokozata legyen. 2. Hogy a hozzátartozó eltartásáról már katonai szolgálata előtt is gondoskodott. Végül 3. hogy az eltartó bevonulása következtében a hozzátartozó megélhetése nem látszik biztosított. Ezt az utolsó feltételt az átlagos jövedelem, azaz vagyoni

cenzus alapján határozza meg a rendelet.

A vagyoni cenzus szempontjából a régi rendelet a városokat és községeket három kategóriába osztotta be. A megélhetési lehetőségek és viszonyok alapján és a hozzátartozó évi keresetének, vagy járandóságának egy csoportra eső átlagát vette számításba.

Ezt a rendszert az új rendelet továbbra is meghagyta, azonban a jövedelmi értékhatárt, a cenzust mindhárom kategóriában 20—20 pengővel felemelte.

Emellett igen szociális és a munkát értékelő rendelkezést tartalmaz az új rendelet arra vonatkozóan, amennyiben kimondja, ha a bevonult hozzátartozója az eltartójának a bevonulása után munkát vállal, az ennek révén előálló keresetnek csak 50 százalékát lehet igénybe venni.

A vagyoni cenzus megállapításánál a segélyre való rászorult

ság megállapítása után naptári hónapoként a következő segélyösszegek kerülnek folyósításra:

12.000 ezer lakosnál nem nagyobb lélekszámú községekben és 12.000 lakosnál nagyobb lélekszámú megyei, törvényhatósági jogú városokban és községekben

önálló iparos, önálló kereskedő, vagy középiskola negyedik osztályát végzett bevonult felesége 40, illetve 50, egyéb bevonult felesége 30—40.

A további hozzátartozó a harmadik gyerekig bezárolag 15—20, a negyedik és minden további gyermek (unoka) 25—30.

önálló iparos, önálló kereskedő, vagy középiskola negyedik osztályát végzett bevonult teherben levő felesége terhességének 5. hónapjától a szülés utáni négy hónap végéig 60—75, egyéb bevonult teherben levő felesége terhességének 5. hónapjától a szülés utáni négy hónap

végéig 45—60 pengő, beteg 14. éven felüli hozzátartozó utána 22.50 és 30 pengő a megállapított hadisegély.

A bevonulás hónapjának első napjától jár és a bevonult leszerelését követő második hónap végéig pedig megszűnik a hadisegély.

A hősi halált haltak, továbbá a szolgálattal okszerű kapcsolatban szerzett betegség, vagy sérvülés folytán a szolgálattal megszűnése előtt meghalt személyek hozzátartozói egy évig, a hadifogságba jutott és eltűntek hozzátartozói pedig a háború után három évig kaphatják a hadisegélyt.

Ugyancsak a most megjelent és a hadigondozási kérdéseket újabban szabályozó miniszteriumi rendelet azt a lehetőséget biztosítja, hogy az eltűntek és hadifogságba jutottak hozzátartozói a hadigondozási igény megállapítását is kérhetik.

A zsidó munkaszolgálatosok ügyének szabályozása

Nyilvántartásba veszik a 18—48 éves zsidó férfiakat, kilenc-tíz korszályt behívják az előírt felszereléssel

Budapest, nov. 18. Megbizható helyről származó értesülés szerint vitéz Nagy Vilmos honvédelmi miniszter ma nyilatkozik a képviselőházban a honvédelmi társas tárgyalása során a zsidó munkaszolgálatosok ügyének új szabályozásáról is. Ez az új szabályozás megszünteti az eddigi személynél szóló behívási rendszert és helyébe az egyenlő teherviselés elvének alapján, éppen úgy, amint az a fegyveres szolgálat teljesítésénél fennáll, a korosztályonként való behívási rendszert léptetik életbe.

A zsidó munkaszolgálatosok behívásáról szóló rendelet szintén legközelebb megjelenik. A rendelet előre történő jelentkezési kötelezettséget ír elő. Esze-

rint a zsidótörvény szerint zsidónak tekintendő minden egyén jelentkezni tartozik, mégpedig 18 évtől 48 éves életkorig nyilvántartásba való felvétel céljából. Ez lesz a zsidókra vonatkozó általános jelentkezési kötelezettség. Az így nyilvántartásba felvett zsidók közül azután a fiatalabb generációkból legközelebb kilenc vagy tíz korszályt hívnak be munkaszolgálatra.

A „Magyarország” című lap értesülése szerint az 1941. évi XV. tc. alapján hívják be a zsidó munkaszolgálatosokat és pontosan elő lesz írva az is, hogy milyen felszereléssel kell az illetőknek a kijelölendő helyen szolgálattételre jelentkezni.

Kállay miniszterének tájékoztatást adott a külügyi bizottságban a külpolitikai uelyzetről

A képviselőház külügyi bizottsága szerdán délután vitéz Teleki Mihály gróf elnöklésével ülést tartott.

A bizottság ülésén résztvett Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter, Tasnádi Nagy András, a Ház elnöke és a kormány csaknem minden tagja. Kállay Miklós miniszterelnök külügyminiszteri minőségében részletes tájékoztatást adott a külpolitikai helyzetről.

A miniszterelnök tájékoztatója-hoz a külügyi bizottság tagjai közül többen hozzászóltak és kérdéseket tettek fel, amelyekre a miniszterelnök kimerítő válaszokat adott.

A bizottság a miniszterelnök tájékoztatását és a hozzáintézett kérdésekre adott válaszát, amelyekért a bizottság nevében vitéz Teleki Mihály mondott köszönetet tudomásul vette. (MTI.)

Magyar, német és olasz repülők tevékenysége a doni arcvonalon

Berlin, nov. 18. Sztalingrád 10 méter között a német csapatok november 16-án visszavertek el- lensegéses támadásokat. A támadá- sok gyengék voltak, mert az el- lenseg oldalán nehézségek me- gakadályozták az utánpótlás terén.

Olasz és magyar repülőgépek együttműködve a doni arcvonalon is eredményesen tevékenykedtek német vadászokkal. Vasuti sze- relvényeket, anyagraktárakat és csapatszállításokat bombáztak. (MTI)

Nyugati légiháború

Néhány ellenséges gép az el- múlt éjjel berepült a német és dán part fölé az ellenséges bom- bázók megtámadtak egy várost. Franciaország atlantióceáni par- tján a lakosság körében vesztesé- gek voltak. Éjjeli vadászok egy- a haditengerészet ütegei két brit bombázót leltek.

Marokkóban letartóztatják vagy agyonlövik Pétain híveit

Platon tengernagy Vichy be érkezőt Észak-Afrikából.

Vichyből jelentik: Platon ten- gernagy, francia gyarmatiügyi ál- lamtitkár, aki átmenetileg Észak Afrikában tartózkodott, ismét visszaérkezett Vichybe. Az állam titkár kimerítő jelentést tett a helyzetről Pétain marsallnak és Laval kormányfőnek.

Casablancában, Rababan és Oranban ezerszámra börtönöztek be volt frontarcosokat, akik vo- nakodtak Darlan tengernagy pa- rancsainak engedelmeskedni. — Amint a francia frontarcos szö- vetség vezetősége tovább jelenti a Vichybe kedden éjszakai be- futó jelentések szerint Marokkó- ban napirenden van azoknak a franciáknak a letartóztatása és agyonlövésére, akik hívek marad- tak Pétain tábornagynak. Külö- nösen Belhouard tábornok, aki átjáratolt az amerikaiakhoz szö- ggyellett ki sorozatosan francia frontarcosokat az amerikai kat- onai bíróságoknak.

Páris, nov. 18. (NTI) Mint a párisi lapok Algirből jelentik, ott hadbírósi ítélet nélkül agyon- lövtek két francia katonatisztet, akik nem akarták teljesíteni Giraud parancsait és nem voltak hajlandók elárulni zászlójukat és Pétain tábornagyt.

Japán-angolszász háború

Tokio, nov. 18. A Domei Iroda a harmadik Salamon-szigeti esá- tól a következőket közli:

A harmadik Salamon szigeti esá- ta elvesztése következtében, amelynek eredményeiről a csá- szár főhadiszállásán szerán dél után jelentést adott ki, az Egye- sült Államok elvesztette csendes- óceáni tengeri haderejének leg- nagyobb részét és ezzel teljes kudarcra végződött a Japán el-

len tervezett ellentámadás kísér- lete. Mivel az amerikaiaknak több tizezernyi tisztje és köz- legénye, valamint csatahajóinak több mint a fele, csaknem vala- mennyi repülőgép anyahajójuk s cirkálóiknak több mint a fele a tengerbe vesztett. Az Egyesült Á- llamok most már nem remélhetik, hogy nagy ellentámadást tudnak indítani Japán ellen.

Békésen intéződött el a tiszaezlári per utójátéka

Ezer pengőt kap a Vöröskereszt.

Budapest, november 18. Dr Bary Zoltán főügyész helyettes és Püski Sándor könyvkiadó szerzői jogbírói pert indítottak az egyik reggeli lap és annak munkatársa Marschalkó Lajos hírlap- író ellen. A lap ugyanis ez év ta- vaszán folytatolagos közlemény- ben megírta a tiszaezlári per történetét. Bary Zoltán a cik- korozat megjelenése ellen kifogá- st emelt, szerinte a tiszaezlári perre vonatkozó adatok egyedül atyjának, néhai Bary József vizs- gálóbírónak a birtokában voltak, ezeknek feldolgozásával ő köny- vet adott ki.

Kolozsvár Borscsa Mihály fő- szerkesztő és Püski Sándor is. A felek jogi képviselői bejele- nítették, hogy Bary Zoltán és Püski Sándor aláírta a kereset- től és megegyeztek abban, hogy az alperesek ezer pengőt juttatnak a Magyar Vöröskereszt Egylet céljára, a perköltségeket egymással szemben nem érvenye- sítik, a folyamatban levő sajtó- rágalmazási pereket megszünté- tik és minden egyéb büntetőjogi vagy polgári igényről kölcsönö- sen lemondanak.

Zárt tárgyalást rendeltek el Karády Katalin és Mezey Mária magántitkárainak ügyében

Néhány hónappal ezelőtt került a budapesti rendőrbíróhoz elé Rétl L. Pál színházi ügynök ellen tett feljelentés, mely szerint Réti a zsidótörvény hatálybalépése után sem szüntette meg tevé- kenységét. Az ügy kapcsán Ka- rády Katalint és Mezey Mária- t, mint tanúkat arránézve hallgat- ták ki, hogy Rétl Györgyöt, a színházi ügynökség egyik tagját, milyen minőségben foglalkoztat- ták. Mindkét művésznő kijelen- tette, hogy Rétl György magán- titkáruk volt. Az értelmiségi kormánybiztosság ügyésze nyom- ban vádat emelt Mezey s Karády ellen, mert Rétl Györgyöt nem jelentették be a kormánybiztós- ságnál. A tárgyaláson Karády Katalint kétezer pengő, Mezey Mária-t ötszáz pengő pénzbünté- tésre ítélték el. A zsidótörvény kijátszása miatt egyhavi elzárás- ra és kétezer pengő pénzbünté- tésre ítélt Rétl L. Pál időközben meghalt.

Az elsőfokú ítéletet megsem- sítette és kimondta, hogy a szí- nélnézők magántitkárai nem ér- telmeségi alkalmazottak, így te- hát nem esnek bejelentési kötele- zettségek alá. A tárgyaláson a rendőrbíró zárt tárgyalást ren- delt el. Az értelmiségi kormány- biztosság ügyésze arra hivatkoz- va, hogy az új tárgyalás részletei bármilyen ítélet szülessék is, köz- érdekéből mindenképpen a nyilván- osság elé kívánkoznak, elle- nezve a zárt tárgyalást. A rendő- bíró azonban ragaszkodott vég- zéséhez és így a nyilvánosság kizárásával kezdte meg tárgyal- ni az ügyet.

— Az usztasa Horvátország megbocsát azoknak a partizá- neknak, akik jóvá akarják tenni hibájukat. A Sisakon tartott usztasa mozgalmi nagygyűlésen mondták ki az amnesztiát.

Órárt, ékszer szaküzetben vásároljon és javíttasson
Hora Endre Kostya Jenő
 Sószeri útszomság -- Kossuth u. 2. Telefon 34-59 — órásmester
 Rózsa virágcsarnokkal szemben

REPRECZEN 3. OLDAL 1942 XI 19.

FERENC JÓZSEF
KESERŰVIZ

Pótolom a személtágát,

mondta fehérben, ember és isten előtt menyasszonyi díszben az a falusi leányzó, aki az orosz fron- ton súlyosan sérült, csontján, bé- nán és vakon álló vőlegényét tá- mogatva esküdtött örök hűséget... Alig lehet ezt a házasságkötést meghatottság és könny nélkül ol- vasm.

Főspán tanu és négyes fogat, a fogatban egyszerű katonaruhá- ban a friss világháború rokkant- ja ül és talpig fehérben a meny- asszony, aki mindennél és mün- denkinél többre becsülte önmá- gában azt, hogy a fogadalmát, melyet az ép testű embernek tett, haláláig, srig meg akarja tartani a hozzáért rokkantságot szerzett honvédnek is...

Mennyi szív és mennyi emberi jószág. Ebben a nehéz és megpróbált- ató időben igazán olyan esze- kedet, mely előtt levett kalappal áll az ember és tisztelegve néz fel a kalona. Minden érzésünk és minden jószágunk száll a békés- megyei kis hajlék felé, ahol talán a legbiztosabb és legnagyobb mai boldogság virágozott ki...

Valahogy ez jut eszünkbe, ami- kor az egyszerű menyasszony szá- vát olvassuk, aki boldogan mondja, hogy világtalan szemű vőlegénye személtága helyett ő lesz az, aki látni fog. Látni és dolgozni, hogy két keze munká- jával is eltartsa azt, aki az eskü- vő napján is reá támaszkodott, mert jártányi ereje se maradt az- után a pokol után, melyet ke- resztül harcolt az orosz fronton...

Akaratlanul is arra gondolunk, hogy ez a fiatalasszony legalább olyan hős a maga egyszerű esz- közeivel, mint a férfi, aki most az ő támogatására szorul. Az ilyen asszony lelke vízi tovább a Rozgonyi Cecile és Dobó Kati- cák lelket és Munkács nagyas- szonyának hősi küzdelme eleve- nedik meg előttünk.

Mennyi hű és mennyi szeretet. Ha szeretetem nincs, semmi se vagyok, mondja már az apostol. Ha erős a hitem, a hegyeket is tovább tudom vinni, mondja az Irás.

Állunk és ámuló csodálattal érezzük sorsunkban és megpró- báltatásunkban, hogy az ember egyedüli teremtmény, aki elviseli az idők terhét s egyedüli, aki ember tud lenni az embertelenség- ben is.

Valahol Békés megyében szál- lást vett a boldogság a kicsi zsel- tőr házban és valamikor innen indulnak el mesék és legendák a szűb és boldogabb időkben a szegény emberpárról, arról az emberpárról, mely a szegénység- ből teremtett királyi elhívalással földi kincsekkel meg nem mér- hető boldogságot.

Es ez a szerelem pótol min- dent, szépséget és épséget s iga- zat mondott a talpig fehérbe öltö- zött falusi menyasszony, pótolni fogja a háborúban elvesztett drá- ga kincsnek, férjének látó szemé- viltágát is...

Lőtt vadat
 minden mennyiségben át- vesz legmagasabb napi áron
a Magyar Vadkiviteli Vállalat
 Petőfi-tér 6. szám alatt a Szabó Márton-féle kifözés- ben éjjel 11 óráig.

Kilencszázezer pengőt örökölt egy pesti cipészsegéd felesége

Romantikus örökségi történet elveneredt meg Budapest egyik külvárosában. Molnár Sándor ci- pészsegéd kislakárába bekopog- tatott egy hivatalos kézbesítő iratot adott át, amelyből kiderült, hogy Molnár Sándor felesége egy dunántúli gazdag rokonától, akit csak hírből ismertek, kilencszá- ezer pengőt örökölt.

tékából, mely négyemillió pengő érték egy magasállású OTI-tiszt- viselő, egy MÁV. főfelügyelő és egy negyedik, ma még ismeretlen örökös, akit országszerte keres- nek. Molnár Sándor boldog, alig várja a napot, hogy a hivatalos formások után átvehesse a pénzt. Üzletet nyit egy kicsit ki- ruházkodnak, házat vesznek, be- teljesedik egy munkásélet eddig megvalósulatlan maradt vála- mennyi álma... Társait pedig, kikkel együtt dolgozik a Podma- nicezky utca egyik cipészműhelyé- ben, a nyáron a Balatonra viszi le nyaralni.

305 elszlávosított hajdúsámsoni magyar családra akadtak Száldobos községben

A múlt század harmadik éveiben Hajdúsámsomból sok család költözött ki Száldobos községbe. Ezek a családok mind reformátusok és szintisza ma- gyarok voltak. Eppen ezért kel- lett nagy megdöbbenést és tel- tünést, hogy Száldobos környé- kén egész sereg olyan családot találtak most a visszatérés után, amelyek mind görögkatolikusok, de magyaros hangzású nevek.

összeállította azert, hogy fel- hívja az illetékesek figyelmét a község magyar eredetű és az elszlávosítás befejezett tényére. a magyar családok kihalásának veszélyére és fel akarja vetni egyúttal azt a gondolatot is, hogy az egykor magyar ma ru- szin családok nemcsak nyelvük- ben, hanem érzelmeikben is ismét magyarokká kell, hogy váljanak. Ezt a visszamagyarosítási moz- galmat nagy lelkesedéssel és kö- rülméktelenséggel az Egyesült Néi Tábor óhajtja keresztülvinni, tekintettel arra, hogy ezek hajdú- sági eredetű családok.

Ünnüködő fegyverrel lötte agyon feleségét egy kőfarago

A budapesti büntetőtörvényszék tegnap feleségülkossági bün- ügyet tárgyal, amelynek vád- lottja Alföldi-Altmann László kő- faragósegéd, aki ez év június hó ötödikén pisztolyával agyonlöt- te feleségét, sz. Pfeiffer Verát, — majd a revolvert maga ellen for- dította, de csak könnyebb sebe- sülést szenvedett.

megállótól a kijárat megállóig megy, be is dobják, csak az a kis tájékoztató tábla hiányzik a levélszekrényről, hogy előbb, a ládából a leveleket mindea vonat- indulás előtt 10 perccel kiszedik. Így a közönség szívesen dobna be oda a levelet, mert tudná, hogy a leggyorsabban elhozza az. A levélszekrény felszereltesének ki- vivására sokan köszönetet mon- dtak dr. Tarján Oszkár törvényha- tósági bizottsági tagnak.

Indítványok az OTI közgyűlés elé

Az OTI Budapesten novem- ber 22-én tartja közgyűlése melyre a tagoknak 130 indít- ványát terjesztették elő. A igazgatóság 120 jelentés- szerrel a tárgysorozaton. Tárgyalja a közgyűlés azt a indítványt is, mely a szabad or- vosvallás bevezetését kéri és a szakorvosok rendelési ide- jének felmentését. Szó lesz a korhatár leszállításáról és az öregségi biztosítási járadék fel- emeléséről.

— Hősi halott jelképes teme- tését rendezték Kolozsváron. — Győrfi Ferenc, néhány hónappal ezelőtt a Don mentén hősi halált halt kolozsvári gyár munkás szá- mára. — A 42 tagú országos bizottság pénteken ülést tart. Tárgya: 1. A miniszterium rendelete a fakiter- melés előmozdítása tárgyában. 2. A miniszterium rendelete a farkas kötelező írtása tárgyában. — Mint a Német T. L. értesül a szovjet is bevezette a szovjet erők kezébe kerülő kevés német hadifogoly megbilincselését.

Postaszekrényt kapott 2 pályaudvar első része

Pár nappal ezelőtt írtuk meg, hogy választói felkérésére dr. Tarján Oszkár törvényhatósági bizottsági tag azzal a kéressel fordult a postaigazgatósághoz, szereltesse fel egy postai levél- gyűjtőszekrényt az állomás első részében. A kérelmet dr. Kultsár Bertalan postafőigazgató a legna- gyobb megértéssel fogadta és azonnal intézkedett, hogy a város lakosságának ezt a kérését teljes- sék. Ma már fent van a levélszék- rény, melyet a közönség nagy örömmel fogadott. Sokan van- nak, akik vilamoson kiviszik le- veleiket és míg a kocsi a perron-

FONTOS TUDNIVALÓK

Olajosmagvak és azokból elő állított olajok forgalmának szabályozása. — (8)
 Hirdetmény a juhok tél legel- tetéséről a Hortobágyon. — (8)
 Ujjonnan áthelyezett műhe- lyekben új bundák, átsza- bások és mindennemű szűcs munkát a legújabb model- l szerint készit oleson
VÉGH GYULA
 Ferenc József-út 58., I. em. balra.

Az igazságügyminiszter bejelentette a harmadik büntetőnovellát és az ügyvédek hivatásáról szóló törvényjavaslatot

Az igazságügyi tárca tárgyalása

A képviselőház tegnap az igazságügyi tárca költségvetését tárgyalta. Benkő Géza előadói beszédében azt hangoztatta, hogy maradandó jogszabályalkotás csak az, amely alkalmazkodik a kor uralkodó eszményéhez, élet-szerű és a jogeszmé örök igazság-tartalmát magában foglalja. Nagy László (Magyar Megújulás Pártja) az összeférhetlenségi törvény mielőbbi megalkotását hirdette. Majd hangoztatta, hogy a zsidótörvény nyugópontra helyezése elsőrangú magyar érdek. Mezey Lajos (MÉP) annak az álláspontjának adott kifejezést, hogy a liberalizmus által a magyar jogrendszerbe vetett összes jogintézményeket ki kell kapcsolni. A keresztény magyar ügyvédek kérdéseinek mielőbbi megoldását kérte. Budinszky László (Nyilas) hangoztatta, hogy közéleti erkölcsről addig beszélni nem lehet, amíg nincs összeférhetlenségi törvény. Szóvártatta még a fegyelmi jog rendezetlenségét Bartha Ignác erdélyi párti vezérszónok sürgette, hogy a viszálycsúszott területekre vonatkozó jogszabályokat az ottani helyzetnek alkalmazzák. Vitéz Váczy György (MÉP) elismeréssel emlékezett meg az igazságügyminisztérium, valamint a többi igazságügyi szervezet munkásságáról. Arra kérte az igazságügyminisztert, hogy addig is, amíg elkészül a büntető-jog reformja, novellárisan egé-

szítse ki büntetőjogunkat. Szeretné, ha a miniszter olyan büntetőjogszabályokat készítené, amelyek a család boldogulását, az egyke megszüntetését, vagy legalább korlátozását és a gyermekek felnevelését könnyebbé tenné. A költségvetést elfogadja. Toronyos György (MÉP) helyesli a miniszternek azt az elhatározását, hogy 1914-től napjainkig felülvizsgálja a megjelent rendeleteket, azokat kislejtezteti és a ma is joghatályos rendeleteket összegyűjti. Kérte, hogy tegyék lehetővé a nőknek a jogi pályán való elhelyezkedést. Tassy Kristóf (Kereszténypárt) a cigánykérdés megoldását és a magánjog kodifikálását sürgette és kérte a minisztertől, hogy a tagosítást bizonyos mértékben igyekezzen keresztülvinni.

Bocsány Kálmán kérte, hogy a fajtörvényi törvényben foglalja zsidó meghatározást az igazságügyi törvényhozás egész vonalán érvényesítsék. Hangoztatta, hogy a zsidótörvény végleges rendezése a nemzet fontos érdek. Vitéz Zerindy Szilárd sürgette, hogy a zugkereskedők, rémhírtérjesztők ellen halálbüntetést alkalmazzanak. Szilágyi Olivér a közösségi szellemről beszélt. Polonkay Tivadar a románok által elvitt erdélyi telekkönyvi és egyéb peres iratok diplomáciai úton való visszaszerzését sürgette.

Az igazságügyminiszter beszéde

Ezután Radocsay László igazságügyminiszter válaszolt a feltevésekre. Rámutatott arra, hogy az igazságügyminisztérium munkájának menetét a múlt évben visszacsatolt területek jogegységesítésével és a háborús állapotok egyúttal leendő szabályozásának megalkotásával ideje ezen munkán kívül szinte teljesen lefoglalta a háborús állapotok egyúttal elkerülhetetlen jogszabályalkotásoknak valósgos áradata, amelyet igyekeznek a lehet-

őséghez mérten szűkebb méderbe szorítani. Jelenlős lépésekkel haladt előre az úgynevezett harmadik büntető novella szerkesztési munkálata, amely egyebek között felöleli a vallás, a család, a házasság és a jövő nemzedék ellen irányuló bűncselekmények hatóságosabb üldözését, a társadalomnak a közveszélyes bűnözőkkel szemben fokozott védelmére irányuló szabályokat is.

Előrehaladott állapotban van a közsegélyre szoruló és közveszélyes munkakerülő munkára szorítására szóló törvénytervezet és a Sajtókamaráról szóló javaslat.

A miniszter ezután a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a bíróságok és vádhatóságok munkájáról. A bíróságok ügyforgalma megnövekedett.

A rehabilitációs törvény alapján az elmúlt másfél évben 42.329 megtévedt, de megjavult testvéreinknek adtuk meg a lehetőséget, hogy a nemzeti társadalom hasznos tagjaiként újra együttműködjenek. A rehabilitációs törvény mindenben megfelelt a hozzájárult várakozásoknak.

A tagosítások száma újabb emelkedést mutat. Terjedelmét lényegesen növelni és az elért menetét gyorsítani kell. Nagy elismeréssel szólott a miniszter a közjegyzői és ügyvédi kamara működéséről is és bejelentette, hogy az ügyvédség szociális helyzetét az idén is igyekeznek könnyíteni. Szükséges, hogy az ügyvédi hivatás gyakorlásának feltételei újabb jogszabályalkotás útján is akként biztosíthatassanak, amint ez nemcsak kár érdekek, hanem a nemzeti közösség érdekei szempontjából is kívánatosak. Az erre vonatkozó javaslat rövid időn belül elkészül.

Az igazságügyminiszter helyesléssel fogadott beszéde után a Ház a tárca költségvetését általa-

nosságban és részleteiben is elfogadta, majd áttért a honvédel-

Megkezdték a honvédelmi tárca tárgyalását

A tárca költségvetésének tárgyalása előtt Nagy Vilmos honvédelmi miniszter emelkedett szólamra és betérte az állásai kötelezettség alsó korhatárának 22 évi születési évfolyamokra 1 évvel való leszállítása tárgyában kiadott rendelkezésről szóló jelentést.

Beöthy Dezső előadó mindegyikről azokról emlékezett meg, akik a keleti fronton harcoltak és véreznek a magyar hazáért. A Ház tagjai a kint küzdő honvédeinket hosszantartó, meleg ünneplésben részesítették.

Az előadó hangoztatta, hogy erős, korszerű, minden eszközzel kiválóan ellátott és a lelki téren is küzdőképessé hadsereget kell készíteni. A korszerűen felszerelt és jól kiképzett honvédség az ezeréves magyar katonaság szellem hordozója, minden magyar ember büszkesége és reménye. A bolsevizmus elleni harcot meg kell harcolnunk és ebből szövetségeseinkkel együtt győztesen fogunk kikerülni. A nemzetnek elsőrendű érdeke, hogy minden áldozatot meghozzon a köz érdekében és ha kell, az utolsó garast is beledobja a háború serpenyőjének méregébe. Hinnünk kell és hiszünk a magyarság örök rendeltetésében.

Interpellációk

Az első interpelláló Csorba János volt, aki a miniszterelnökhöz és a földművelésügyi miniszterhez intézett kérdést a belvív által sújtott területek után fizetendő haszonbérkedvezmény ügyében kiadandó rendelet tárgyában.

Oláh György a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez interpellált a Magyar Szövegírók, Zeneszerzők és Zeneműkiadók Szövetsége feloszlása tárgyában. Az interpelláló elmondta, hogy a szövetséget keretén belül a keresztény szempontok nem érvényesülnek. Orvoslást kért.

Mester Miklós egyes erdélyi ipari vállalatok antiszociális és gazdasági túlkapásai tárgyában intézett kérdést a miniszterelnökhöz. Mikó Imre interpellációjának elmondására halasztást kért. Bartha Ignác interpellációját is törölték. Vajna Gábor a miniszterelnökhöz intézett kérdést a zsidóknak a politikai pártokból való kizárása tárgyában. Az interpellációt kiadták a miniszterelnök-

mi tárca költségvetésének tárgyalására.

A honvédelmi tárca 1943. évi költségvetése ennek a célnak a szolgálatában áll. Olyan felszerelést és fegyverzetet kell adni a harc és a kiképzés céljaira, mégpedig elegendő mennyiségben, hogy a hadicél elérése mellett a minimumra szorítsuk veszteségeinket és ezáltal a legdrágább anyagunkat, a magyar vért kíméljük. Szövetségeseink oldalán az idén nagyobb erővel veszünk részt a háborúban, mint az előző esztendőben.

Az arcvonalon küzdő katonák megővelhetik, hogy a belső front minden körülmények között szilárd maradjon. A ma katonájának a belső biztonság érzésével kell elmennie a csatába. A magyar nemzet igenis, akar katonát látni.

Nem feledkezhetünk meg arról, hogy a nagy világnézetű küzdelmekről függetlenül sajátos magyar feladatunk is van. Nagy Szövetségeseink iránti kötelező kitarasunknak is becsülettel eleget fogunk tenni. Bizton hiszünk a háború sikeres és győzelmes befejezésében és minden okunk megvan arra, hogy bizakodó legyünk.

A tárca tárgyalását csütörtökön folytatják. Hat órakor a Ház áttért az interpellációkra.

Gróf Serényi Miklós a magyarországi zsidóság nemzetellenes magatartása tárgyában intézett kérdést a miniszterelnökhöz. Beke Ödön a kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint a vállalkozásügyi miniszterekhez interpellált az ipari és kereskedelmi tanonc utánpótlás és iskolai oktatás tárgyában. Hangoztatta, hogy ezen a téren igen sok a tennivaló, ha biztosítani akarjuk ipari és kereskedelmi életünk egészséges továbbfejlődését. Az interpellációt kiadták az illetékes minisztereknek.

Budinszky László az igazságügyi és a pénzügyminiszterekhez intézett kérdést a budapesti Köszömbánya RT. külföldi vállalat sokmillió pengőt kitévő tőrszavai adójának meg nem fizetése tárgyában.

Pándy Antal a földművelésügyi miniszterhez intézett kérdést, amelyben a gyümölcsexportőrök panaszait tette szóvá. Az ülés 9 órakor ért véget.

Pályázati hirdetmény

Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a tisztviselői normál státusban az adóhivatali szakon nyugdíjjogosultsággal egybekötött szervezetre levő, nyugdíjazás folytán jelenleg üresedésben álló, s a törvényhatósági bizottság legközelebbi rendes közgyűlésén életösszigiánra történő választás útján betöltendő egy a X. fizetési osztályba sorozott I. oszt. adóügyi állásra, valamint az ennek betöltésével esetleg megüresedő egy a XI. fizetési osztályba sorozott II. oszt. adóügyi állásra pályázatot hirdetek.

A meghirdetett adóügyi állásokra a szervezeti szabályrendelet 263 paragrafusának 7 pontja értelmében a közfoglalt közigazgatási tanfolyam sikeres elvégzése, vagy valamely középiskolai érettség bizonyítvány képest.

Az állások után járó illetmények az 1927 V. tc. 49 paragrafusa alapján foganatosított illetményrendezést tartalmazó mindenkori kormányhatósági jóváhagyást nyert közgyűlési határozatok szabályozzák. A megvá-

lasztandó adóhivatali tisztviselők olyan állásuknak és képesítésüknek megfelelő munkáért, amelyet polgármesteri utasításra városi tisztviselő a város, mint magán- vagyontulajdonos részére is esetleg végezni köteles, semmiféle külön díjazást nem igényelhetnek. A pályázati kérvényhez eredetben, vagy hiteles másolatban a következő okmányokat kell csatolni: 1. születési anyakönyvi kivonat, nos pályázók-nál házassági anyakönyvi kivonatot is, 2. magyar honosságot igazoló bizonyítványt, 3. egy év-nél nem régebbi keletű hatósági erkölcsi bizonyítványt, amely a családi állapotot és a nemzet-hűséget is igazolja, 4. képesítést igazoló okmányokat, 5. az állás betöltéséhez megkívánt szellemi és testi épséget igazoló új keletű hatósági orvosi bizonyítványt, 6. az esetleges háborús katonai szolgálattól és háborús kitérteket igazoló okmányokat, 7. a 7720-1939 M. E. sz. rendelet 64 paragrafusa alapján kiállított tanúsítványt annak igazolására, hogy pályázó nem esik az 1939 IV. tc. 1 paragrafusának hatálya alá. 8.

DEBRECZEN 1. OLDAL 1942. XL. 19.

az eddigi szolgálatot, illetőleg foglalkozást igazoló okmányokat, 9. rövid életrajzi szolgálati leírást (curriculum vitae), melyben összefoglalva közlendő a pályázó életkora, vallása, családi állapota, gyermekeinek száma, iskolai végzettsége, jelenlegi állása, vagy foglalkozása, eddigi alkalmazásai, közszolgálatának kezdő időpontja, katonai és háborús szolgálata s egyéb a pályázó személyére vonatkozó lényegesebb adatok.

Akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szerezett, rendszeresített állásban vannak alkalmazásban, azok pályázati kérvényeikhez, az 1, 2, 3, 5 és 8 pontok alatt felsorolt okmányok csatolását mellőzhetik.

A meghirdetett állásra a pályázati határidő 1942. évi december hó 2. napjának déli 12 órája.

Felhívom mindazokat, akik a meghirdetett állást elnyerni óhajtják, hogy 2 pengő okmánybélyeggel ellátott, szabályszerűen felbélyegezett, fenti okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket, a jelzett időpontig a város főispánjához, mint a kijelölt választmány elnökehez címzetten közszolgálatban álló pályázók szolgálati felsőbbeségük útján, más pályázók pedig közvetlenül a városi közigazgatási iktatónivaltalban (városi háza, földszint 5. számú szoba), adják be.

Elkészítetten beadott, vagy keletlen fel nem szerelt pályázati kérvények figyelembe nem vételnek. Azok, akik jelenleg is Debrecen sz. kir. város szolgálatában szerezett állásban vannak alkalmazásban, az 1942. évi V. tc. 10 paragrafusának 10. pontja, illetőleg a m. kir. közigazgatási bíróság 15017-1929 P. számú ítélete értelmében, pályázati kérvényeiken a bélyegilleték lerovása alól mentesek. Dr. Kölessey Sándor polgármester.

Bünper lett a névnapi lakoma vége

Nagy Lajos debreceni napszámos lopás miatt került a debreceni törvényszék elé. A tárgyaláson kiderült, hogy a debreceni határban az egyik zsidóskert pályájából vitt el 20 liter bort. A lopásra vallomása szerint Kiss Ferencné bujtotta fel, aki elpanaszolta, hogy a névnapi szeren-né megünnepelni, de nincs bor, jó lenne, ha hozna a pajtából, úgysem őrzi azt senki. Nagy Lajos a névnapi lakomát a bort és igen vigan lakomáztak és ittak a lopott borból. A lakomán résztvett Kasza Mária és Somogyi József is, akik ellen országos ügy miatt indult eljárás. Jóhiszeműségükkel védekeztek a bíróság előtt a névnapi lakomázók, de a bíróság úgy találta, hogy tudomásuk volt a bor lopott voltáról és ezért Kiss Ferencnével együtt fejenként 8-8 napi fogházra ítélte őket. A »potya« bor szállítója 15 napi fogházbüntetést kapott. Az ítélet jogerős.

A vatikáni hadifogoly-tájékoztató iroda karácsonyra és újévre rádiószolgálatot készít elő, amelynek keretében a hadifoglyok családtagjaikkal érintkezhetnek. Egy üzenet huszontöt szó lehet.

A második világháború óta Európában megszűnt kilenc valuta és 6 új valuta született. Eltűnt az osztrák, a cseh és a lengyel pénz is. Új valuta például a horvát pénz, a szlovák korona és az elfoglalt keleti területeken a „keleti márká”.

Japánban bevonják a nikkel- és rézpénzeket. A nikkelnek és réznek a hadiiparban való biztosítása a cél.

SZÍNHÁZI MŰSOR:
Csütörtökön este: Legény-
ócsú B) bérlet.
Pénteken este: 100 piros rózsza
Szombaton délután: Bolond
Asvayné.
Szombaton este: Simonyi óbester.
Vasárnap délután és este: Si-
monyi óbester.

Csokonai Színház

Csütörtökön B) bérletben
Legénybúcsú
Strauss gyönyörű zenéjű
operettje!

Szombattól Losonczy Dezső
és Sarudi Kálmán eredeti
nagyoperettje:

Simonyi óbester

Tánciskolák

* Schaff tánciskolájában, a Koronában csütörtökön, szombaton hét órától, vasárnap öt órától órák. Különórák bármely időben.

* Havanasáknál mindkét helyen órák megszokott időben. Új táncanfolyam december elsején (volt Bartalis tánciskolában).

Stassik óras új címe
Széchenyi u. 3. Halköz Sarok. Lakosságilag tag

Rádió, Kerékpár, Csillár részletre is
L é v a y n á l
Debrecen, Piac-u. 42. Telefon: 12-20.

Megkezdték a két új városi bérház építkezéseit

A Bocskai-téri két bérház építési munkáit megkezdték. — A városi műszaki ügyosztály az épület helyét kijelölte és a vállalkozónak átadta a munkaterületet.

Jost Ferenc építészmérnök mind a két bérházat egyszerre építi. A téglá kiszállítására és a

földmunka már meg is kezdődött. Minden remény meg van rá, hogy még a rossz idők beállta előtt a falakat felhúzzák és talán még a tetőt is sikerül felépíteni úgy, hogy tavaszra beköltözhető állapotban átadják a két bérházat.

Ideiglenesen rendezik az Alföldi Takaréék előtti teret

Az Alföldi Takaréék palotája előtti teret, mely sokáig rendezetlenül volt, most forgalom-biztonsági szempontból rendezik. Végrehajtják a parkírozás előmunkáit. Nagyon fontos volt, hogy a sok oszlopot, kőrákosokat és hasonló oda nem való tárgyakat elvittek, mert ezek az elsötétítés miatt komoly veszélyt jelentettek a járókelőkre nézve.

A parkírozásnak ez a formája, amelyet most végrehajtanak, csak ideiglenes jellegű megoldásnak tekintendő. Remélhetőleg a HEV megkapja a tavasszal a hat vagon sínvasat és akkor az egészen nagyszabású tervrendezést végrehajthatják.

A gyalogjárda az átkelés agyanott marad, ahol most

van, tehát az Tisza-palotától át lehet menni az Alföldi-palota gyalogjárójára. Az ideiglenes rendezés már csak abból a szempontból is célszerű volt, mert így a közönség megszokja, hol kell átkelnie ezen az útszakaszon.

A park területe nem marad meg épségben, mert a nagy tervrendezés során bekövetkező sínáthelyezés a parknak egyharmad részét átvágja és pedig a Csapó-utca elején lévő kiszögelyesítésnél, ahol kanyarszerűen hajlik majd el a park. Minden esetre az ideiglenes park is sokkal helyesebb megoldás, mint ahogy eddig volt a város központjában a rendetlen tér.

Egy csapással agyonütötte a falu rémét

A debreceni tábla elítélte a tettest négy és félevesi fegyházra

A debreceni tábla elé került File Sándor vári postakézbesítő bűnügye, aki ellen szándékos emberölés büntette miatt indult eljárás. File 1940 karácsonyában agyonütötte egy nagy kőrísfa bittal Polyák Bálint földművest, akinek a koponyája teljesen szétzúzódott. A vizsgálat során megállapították, hogy a postakézbesítő és Polyák haragosak voltak. Polyák már egyszer elverte File Sándort, aki súlyos sérülést szenvedett. Polyákot feljelentette és a bíróság súlyos testisértés miatt egyhónapi fegyházra ítélte el. Ilyen előzmények után találkozott Polyák és File a korcsmában karácsonykor. Polyák, akit úgy ismertek, mint a falu rémét, kötekedett újra, verekedett. Az italos legények végül is megfutamították a garázda Polyákot, akit az utcán ütött le File. Az üldözésben résztvette Torzsás Sándor, File Károly, Vasi Endre is.

A halálosvégű verekedés ügyében a beregszászi törvényszék tartotta az első tárgyalást. File azzal védekezett, hogy attól tartott, hogy Polyák őt újra bántalmazni fogja és megelőzni akarta az ütessel, nehogy később rátámadjon. Nem akarta agyonütni, csak ártalmatlanná tenni, hogy nyugodtan mehessen haza a lakására.

A bíróság előtt többen tettek vallomást arról, hogy Polyák a falu réme volt, többször volt elítélve verekedés és más bűncselekmények miatt is. A bíróság az enyhítő körülmények figyelembevételével File Sándort négy és félevesi fegyházra ítélte el szándékos emberölés miatt. Torzsás és Vasi 6-6, File Károly 8 hónapi fegyházbüntetést kapott, mint büntetés. A törvényszék ítéletét a debreceni tábla indokainál fogva helybenhagyta.

Hirdetmény

A m. kir. honvédelmi miniszter úr a debreceni katonai repülőter kibővítése céljából kisajátítási összeírásokban és tervekben feltüntetettek tulajdonát képező ingatlanok, illetőleg ingatlanrészek megszerzésére a kisajátítási jogot az 1939. II. t. c. 105. §-ának (6) bekezdése alapján a M. kir. kincstár részére engedélyezte a 147.334—1942—30. eln. számú rendeletével. Ugyancsak elrendelte fenti rendeletével az 1881. XLI. t. c. 32. §-a alapján a kisajátítási eljárás folyamatba vételét. A rendelet alapján az 1881. XLI. t. c. 38. §-ában körvonalozott tárgyalás és barátságos egyezség megkísérlésére 1942. december hó 9. napjának (szerda) d. e. 10 órájára (Debrecen, városháza, I. em. kistanásterem) tárgyalás tüzetelt

ki. Az 1881. XLI. t. c. 33. §-a alapján a tervmegállapító tárgyalás és határozathozatal határnapjával pedig 1942. december hó 16. napjának (szerda) d. e. 10 órájára (Debrecen városháza kistanásterem I. em.) tüzetelt ki tárgyalás. A fenti tárgyalások határnapjával azzal hozom az érdekeltek tudomására, hogy azokon jogkövetkezmények terhe mellett jelenjenek meg. A kisajátítási albizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg fog határozni, ha az érdekeltek közül fenti tárgyalásokon senki sem fog megjelenni. A kisajátítási összeírás és terv 1942. november 20-tól december 4-ig Debrecen város hirdetőtábláján közzé van téve s azt az érdekeltek a fenti határidő alatt bármikor megtekinthetik. Polgármester.

DEBRECZEN 5. OLDAL 1942. XI. 19.

Időszerű kis lexikon

BIZERTA, vagy franciásan Biserterte, arab nevén pedig Ben-zert, megerősített város és kikötő Tuniznak egyik legfontosabb hadikikötője. Néhány adat a Földközi tenger főbb pontjaitól való távolságára: Málta 500 kilométer, Gibraltár 1300 kilométer, Benghazí 1200 kilométer, Tobruk 1500 kilométer. Néhány ilyen adat a nagyobb olasz városokra vonatkozólag; (nem szabad itt elfelednünk, hogy Tuniz stór Itália hátában) Róma 550 kilométer, Nápoly 560 kilométer, Palermo 320 kilométer. Bizerta lakosainak száma 25.000. ebből francia kb. 8000, olasz kb. 6000, a többi arab. Környéke igen termékeny. Közéleben vannak Hippo régi főninciai város romjai.

A Svetits tanítóképző sikere a BIB propagandapályázatán

A Balatoni Idegenforgalmi Bizottság pályázatát hirdető az ország középiskoláinak számára. A beadandó pályaművekben egy képzetelbeli balatoni kirándulást kellett megírni. Az ország minden részéből érkeztek be pályázatok s a bírálóbizottság most készült el feldolgozásukkal s most hirdetett eredményt.

Az első díjat Turchányi Gabriella, a debreceni Svetits intézet tanítónőképzőjének II. évfolyamú növendéke nyerte, harmadik helyezést ért el Kudar Gabriella, a Svetits tanítónőképző II. és Plesz Erzsébet I. évfolyamú növendéke.

Rajtuk kívül még huszonegy svetiitsista részesült dícséretben és könyvjutalomban.

Mellau Márton tanügyi főtanácsos, az intézet igazgatója ünnepélyes keretek között adta át a jutalmakat a nyerteseknek és a sikerért M. Adrienne nővérnek jókívánságait fejezte ki.

Közokirathamisítás a munkakönyv adatainak megváltoztatása

Meghamisította a munkakönyvét Takács János iparossegéd és több gyakorlati időt irt be, mint a ténylegesen eltöltött munkaidő. Közokirathamisítás büntette miatt indult meg ellene az eljárás és a debreceni törvényszékben dr. Tóth Géza tanácselnök most vonta kérdőre. Beismerte, hogy meghamisította a munkakönyvet, de azzal érvelt, hogy a katonaságnál eltöltött idejét akarja pótolni, nehogy a munkakönyvben beirt kevés gyakorlati idő miatt elutasítsák majd a mestervizsgától. A bíróság közokirathamisítás vétségét állapította meg és egyhónapi fegyházra ítélte el a vádlottat, de az enyhítő körülményekre való tekintettel az ítélet végrehajtását felfüggesztette.

— Internálják, vagy munkatáborba szállítják Budapestén a beteges hajlamú férfiakat. — A főkapitányság detektívjei nagyszabású ellenőrző rajzián felkeresték a beteges hajlamú férfiak hírhedt találkozó helyeit, közülük 27-et előállítottak és ezeket internálótáborokba küldik.

Egymillió pengős OTI-kölcsönt kap Hajdúszoboszló

A hajdúszoboszlói fürdő fejlesztésére a belügyminiszter újabban egymillió pengő OTI-kölcsön megadását kifizetésbe helyezte. Ez az összeg az év elején végzett számítások szerint még elég lett volna a kivitelezéshez: a fürdő főépületének nyári vendéglőnek, cukrászdnak, postahelyiségnek, egy pár üzletnek, vendégszobának a felépítésére, csatornázására, velkőzőkre és a környezet rendezésére, a gyógyászati létesítésére azonban már akkor sem mutatkozott fedezet belőle.

Hajdúszoboszló városa most

foglalkozik a reá nézve nagyszabású kérdéssel és az egymillió pengő kifizetésbe helyezését mindenestre hálás köszönettel fogadja, azonban az eddigi tapasztalatok alapján tartja tőle, hogy nagyon hosszadalmas lesz a kölcsön tényleges folyósítása s a város által eszközendő építkezések engedélyezése és így kevés lesz az egymillió pengő a tervbe vett részleges beruházások eszközésére is, amikor mindíg nehezebb az épületanyagok (vas, beton) beszerzése s a munkabérek is folyton drágulnak

Hatalmas tűz Debrecen határában, 110.000 pengő értékben leégett egy komlópajta

A debreceni tűzoltókat telefonon értesítették tegnap éjszaka 11 óra után, hogy Debrecen és Felső-Józsa határában a Magyar Országos Földhitelezésintézet tulajdonát képező Felső-Szentgyörgy tanyán tűz ütött ki és egy hatvan méter hosszú, hét méter magas, náddal fedett komló- és dohánypajta lángban áll. A tűz rendkívül veszélyesnek bizonyult, mert a pajta nádfedele percek alatt leégett és tartani lehetett attól, hogy a lángok áttérjednek a közelben levő másik két hasonló nagyságú pajtára, sőt magára a tanyaépületre is.

A debreceni tűzoltók Madarász József ügyeletes tiszt vezetésével nagy készültséggel vonultak ki a helyszínre és

hajnali négy óráig tartó emberfeletti munkával sikerült megakadályozni a tűz továbbterjedését. Hátrahagyta az oltási munkálatokat a hatalmas kőd is.

A pajta, melyben 290 zsákban mintegy 110 mázsa komló volt, elégett. A kár a komlóban 80.000 pengő, a pajtaépületben 30.000 pengő. Ezenkívül tönkrement egy ezer pengő értékű mezőgazdasági gép is. Az oltási munkálatoknál közreműködött a józsi önkéntes tűzoltóság is.

A vizsgálat megindult annak megállapítására, hogy a tüzet mi okozta. Valószínűleg eldobott cigaretta parázsától gyuladt meg a pajta.

Bélyeggyűjtés

A legutóbbi időkben alakult egyes új bélyeggyűjtők tapasztalatlan vezetői rávetették magukat az előtűk eddigi teljesen »terra incognita filatelistica«-ra, aminek az lett az eredménye, hogy olyan fantaszlikus bélyegárak támadtak, amelyeknek nem lehet jó vége! Csak egy egyetlenegy példával akarjuk az így keletkezett abnormális állapot eredményét bemutatni: Az idén tavasszal a Bethlen-blokkok árát felhajszolták 45—50 pengőig, ma már kb. 15 pengőre zuhant le ez az ár! Ha így megy tovább, félsz, hogy a mesterségesen feltornázott bélyegárak súlyos gondokat fognak a bélyeggyűjtő és kereskedő világnak okozni. Azt ajánljuk minden gyűjtőnek, hogy sohasse vásároljanak meg olyan bélyegeket, melyeknek ára a katalógusokban megadott árakat lényegesen túlhaladja.

A mostani háborús világban sok olyan nem hivatalos, propaganda bélyegfajta jelenik meg, melyeknek eredete, keletkezése és forgalomba jutása homályba van burkolva. A jóhiszemű bélyeggyűjtők drága pénzért megvásárolják ezeket a bélyegeket és a végén kiderül, hogy azok egy árva fityinget sem érnek. Ilyen darabok például a különféle »legionárius« és más hasonló bélyegek, melyeket a Michel katalógus a Nachtragokban oldalszám lekötött és most kiderül, hogy ezek a produktumok egytől-egyig »csinálmányok!«

Hogy egy és ugyanazon bélyeg milyen átváltozásokat érhet el, erre az alanti csattanós példával felelünk: Az 1885. évi 1 pennys angol bélyeget 225 lemezzel

nyomták úgy, hogy minden egyes lemez száma a bélyegrajznak erre meghatározott részére nyomtatott. Ezen bélyegek átlagos forgalmi ára 10 pfennig, de ha a megfelelő helyen a 225 szám található, akkor ugyanennek a bélyegnek használatlanul 250, használatlan 75 márka az ára.

Önkéntes ápolónői vizsga Püspökladányban

A püspökladányi vöröskereszt-fiók annak tudatában, hogy az ápolónőképzés ma milyen nagy fontossággal bír, újabb önkéntes ápolónői tanfolyamot rendezett, amelynek vizsgája f. hó 18-án zajlott le, nagyon szép sikerrel. A hallgatók száma 39 volt, akik a vizsgán mind szép előhaladásról s nagy felkészültségről tettek tanu bizonyosságot.

A tanfolyam megszervezése Desewffy Elemér plébános, szent-széki tanácsos, a fiók elnöke és dr. Rácz Gyuláné társelnök érdeme, míg magát a tanfolyamot dr. Székely Péter vöröskereszt tes főorvos tartotta nagy szak-tudással és szeretettel.

A vizsgát dr. Egyed Jánosné, hajdúvármegyei önkéntes fő-ápolónő vezette le, aki a fogadalm letétele után a hallgatókhoz lelkes beszédet intézett. Megjelent a vizsgán Nagybakay Antal hadtesti vöröskereszt fegyverhordozó-helyettes is, aki köszönetet fejezte ki a püspökladányi vöröskereszt-fiók vezetőségének és orvosának, a vöröskereszt nemese céljai érdekében kifejtett lelkes munkásságukért és Isten áldását kérte az új ápolónők leendő hazafias munkájára.

— Rooseveltné Angliából visszaérkezett Newyorkba az angol hírszolgálat jelentése szerint.

Rencas pettyhiűdt a bőce:
Kozmoform kúra
Legújabb kezelés! Tökéletes eredmény!
Békésy Baby kozmetika, Püspöki palota

Jóminőségű női és gyermek
kötött áru
valamint kész lehéremű
olcsón beszerezhető
Takács Gizella
Péterfia u. 15. sz. keresztépület.

Őszi és téli szükségletét
megbízható szolid áron szeresheti be
FEUER Divatház
női és férfi divatüzletében. — Csapó u. 26.
Takarékossági könyvre is.

HIREK

DOLGOZZ, HOGY DOLGOZHASS!

Gyógyszertárak éjjeli szolgálata
novem 14-én reggel 8 órától,
november 21-én reggel 8 óráig:
„Mégváltó“ Plac u. 18, telefon:
14-69. szám. — „Muraközy“
Plac u. 72, telefon: 37-33. —
„Boeszkay“ Cegléd u. 22, tele-
fon 29-14. — „Csokonai“ Mes-
ter u. 43, telefon: 10-15. „Ar-
pád fejedelem“ Csapóker, Já-
nosy u. 44.

Erzsébet napján

Volt egy idő Magyarországon,
nem is oly rég, mikor nem falvak
és városok állottak az elsötétítés
kényszerére alatt s nem futó — bár
veszélyes — légítámadásoktól kel-
lett védekezniük, de a nemzetre,
a magyar nép összességére borult
az abszolutizmus sötét éjszakája
és a nemzet legjobbjai „nem le-
lek honjunkt e hazában...”

E sötét korszaknak egy asszo-
nyú szív vetett véget s az bocsá-
totta be az elsötétített nem-
zeti életbe a feltámadásnak s ve-
le egy szelb, boldogabb jövőnek
elő sugarait. A magyar történe-
lem nem szütköltött addig sem
a nagy s mélyen érző honleá-
nyokban, de Erzsébet királyné
személyében idegen nép száma-
zotta odoitotta le a magyar keze-
ről a bilincseket s idegen faj szár-
mazottja tárta ki a börtönök ka-
puját. Akhogy akadtak Haynauk
agy akadtak ellenkező s a nem-
zeti életbe szívvel, lélekkel beo-
ladó Damjanichok, Martinovicsok
is, Bem-ek is... kik a magyar
nép erőit és szenvedéseit ve-
lünk élték s érezték át.

Epp ezért mi sohasem fele-
dehetünk el november 19-én ar-
ról az asszonyról, ki cselekvőleg
tudta szeretni a magyart akkor,
mikor egész környezete a gyűlö-
let és elítélő szándékok utait ta-
pasta. E cselekvő szeretet a
gyenge idegen asszony részéről
annál fennköltebb s nemesebb ese-
lekedet volt, mert tettséért öma-
gának is harcolnia és sok keserű
szemrehányást kellett eltűrnie.

Törni és szenvednie kellett; a
sors épp úgy rakta gyenge vál-
laira a szenvedéseket, mint ezere-
ven át a magyarra. S a magyar
nép mindig magasabban látta ra-
gyogni e fekete gyászt öltő asz-
szony tisztá lelkét s ma — az
idők távlatán át — úgy tekint rá
mint legjobbakaróinak, megér-
tőinek legnemesebb alakjára. S
a magyar nemzet nemcsak vére-
nek hullatásával, de a hála ne-
mes érzésének utódokról utódok-
ra való átplántálásával tud és
akar hevülni, hálás maradni
mindenkinek, ki öncélok és érde-
kek nélkül s néha azok ellenére
és kárára áll melléje, küzd érte;
ki nem azt nézte és kereste, mit
kaphat cserébe a szerető megér-
tésért, sőt inkább azt, mivel eny-
hítheti egy nemesen érző nép fá-
jdalmait és szenvedéseit.

Ezért áll ma a fővárosban Er-
zsébet királyné szobra, ezért el-
alakja mindnyájunk szívében s
ezért gyúl ki a hála és szerető
tiszteltet magasan lobogó lángja
a napon mindnyájunk lelkében.
A béke és mindenképp boldogító
átélés volt Erzsébet királyné fe-
jedelmi tulajdonsága s mint min-
denkinek, ki a rózsákat, a szere-
tet rózsáit hinti szét szerettel
közti, a fájdalom főveit kell vi-
selnie. Nekik is ez volt földi jutal-
ma és öröksége...

Gondoljunk e nehéz napokban
is szeretettel rá s tanuljunk tőle
szeretetet, krisztusi türelmet és en-
gedelmességet... s még ha oly
gyorsan száguld is velünk az idő,
az élet s vele az átforgó esze-
nyék zuhataga, legyünk min-
dig méltóak Hozzá hitben, til-
tásban, szeretetben, — szeretet-
ben, melynek forrása legyen az
„fogulatlan, tiszta isteni igazság”.
A magyar nép ezt az elvet val-
lotta egy évezreden át s vallja
most is, ez életének igazságos-
ságának és törvényeinek legsze-
bb fundamentuma.

Bot Andor.

— Török gazdasági bizottság
jön Budapestre a közeli napok-
ban és gazdasági tárgyalásokat
folytat.

Végigcsalta a közéletmeséi irodákat és 17 személyre váltott élelmiszer- jegyeket egy debreceni napszámos

A debreceni rendőrség bravu-
ros nyomozással veszedelmes
élelmiszerjegycsalót leplezte le.
Borszéki Béla deaktív elfogta
és őrizetbe vette ifj. Csiba Sán-
dor 26 éves napszámos, Nap-
utca 26. szám alatti lakost, aki a
debreceni közéletmeséi körzeli
irodáknál 17 esetben váltotta ki
a személyére szóló élelmiszer-
jegyeket.

Ifj. Csiba Sándor a közelmul-
tanban szerelt le és leszerelési ir-
taival jelentkezett a körzeti iro-
dáknál azzal, hogy neki még
soha nem volt élelmiszerjegye.
A jegyeket kiadták részére.

* KRAYER festőgyár fiók-
üzletének közleményei: Értesít-
jük a kályhajavítókat és érdekel-
teket, hogy vízűveg érkezik. —
Enyvet tökéletesen helyettesítő
anyaggal rendelkezünk. Kenő-
szappant teljesen pótolja az ipa-
ros részére textilszappantunk.

— Juhász Géza, a kiváló deb-
receni irodalomtörténész meg-
hívták Marosvásárhelyre az
„Ifjú Erdély” című folyóirat
egésznapos irodalmi előadására.
Juhász Géza az új magyar iro-
dalom kialakulásáról tartott
nagyértékű előadást.

— A Budapesti tartandó or-
szágos szociális értekezletre,
melyet az Országos Szociális
Felügyelőség hívott össze a jövő
évi ONCSA-program megárgya-
lása céljából. Hajdú vármegye
részéről Rásó István alispán, dr.
Herpay Gábor vármegyei főle-
veláros, szociális előadó ulaz-
tak Budapestre. Velük együtt
utazott a fővárosba dr. Cziffra
Mihály vármegyei aljegyző, aki
közéletmeséi kérdésekben fol-
yalt tárgyalásokat.

— A Tisza István Tudományos
Társaság I. szakosztálya hétfőn
november 23-án délután fél 6
órákor a Déri-múzeum előadó-
termében ülést tart. Az ülésen
dr. Pest Sándor egyetemi nyilvá-
nos rendes tanár, az egyetemen
az angol nyelv és irodalom ta-
nára tart előadást „Történelmi és
szellemi kapcsolataink Angliá-
val a középkorban”. Az előadás
iránt nagy érdeklődés nyilvánul
meg.

— Háromnapos ajátosság
Debrecenben a piarista rend ju-
bileuma alkalmából. A piarista
rend ebben az esztendőben ün-
nepli Magyarországon való le-
telepedésének 300. évfordulóját.
Ebből az alkalomból minden in-
lézet, így a debreceni is, novem-
ber 19-én, 20-án és 21-én három-
napos ajátosságot, Triduumot
rendez a Szent Anna-utcai fő-
plébániatemplomban. A kegyele-
tes napok rendje: November
19-én reggel 8 órákor szentmise
és szentbeszéd. Mondja: dr. Lin-
denberger János protonotárius,
kanonok. Délután 12 órákor Jé-
zus Szent Nevéről litánia és
szentségi áldás. November 20-án
reggel 8 órákor a szentmisét és
szentbeszédet mondja: dr. Bá-
náss László prépost-kanonok.
Délután 12 órákor Jézus Szent-
sége Szívéről litánia és szent-
ségi áldás. November 21-én reg-
gel 8 órákor a szentmisét és
szentbeszédet mondja: Fiedler
István püspök. Délután 12 óra-
kor leretűli litnia, szentségi ál-
dás. A Triduumot vasárnap, no-
vember 22-én a rend alapítója
és iskolánk névadója pártfogá-
sának ünnepén a 8 óra 20 per-
ces kezdődő diákmissza az egész
piarista család közös szentáldo-
zásával zárják. Az áldoztatást
Fiedler István püspök végzi.

akkor Csiba másnap másik kör-
zetnek megfelelő lakhelyen je-
lentette be magát és az új beje-
lentőlaponak megfelelő irodában
kért ismét élelmiszerjegyeket.
Ilyen módon járt el 17 esetben
néhány naponként szabálysze-
rűen ki- és bejelentve magát. Az
élelmiszerjegyeket kategórián-
ként 12 pengőjével eladta ez-
ideig ismeretlen egyéneknek.

Borszéki Béla bravuros nyo-
mozás során leplezte le a furian-
gos élelmiszerjegycsaló üzemelt
Ifj. Csiba Sándort kihallgatása
befejeztével átadják a kőr.
ügyszétségnek.

— Páger Antal — tiszteletbeli
tanító. A Tanítóképzőintézetli Ta-
nítók Országos Egyesülete Bu-
dapestben ünnepi ülést tartott,
amelyre meghívta Páger Antalt
és Kerecsendi Kiss Mártont.
Mint ismeretes, Kerecsendi Kiss
Márton súlyos mondanivalójú,
művészi filmjében, a „Harmín-
cadik”-ban Páger Antal életé-
nek legnagyobb alakítását
nyújtva egy tanítót játszik, aki
legyőzi az elébe tornyosuló aka-
dályokat s három tanköteles
gyermekkel megindítja a tani-
lást az eldugott bányatelepen. A
nagyiskerű film a tanítói munka
szempontjából igen jelentős —
hangzolta az ünnepi ülésen az
egyesület elnöke, dr. Padányi
Frankl Antal. A tanító eddig a
színpadi irodalomban felszög-
mellékalak volt, e filmben a tani-
tó a hős, forrása a jobb ma-
gyar jövőnek. Elismeréssel emlé-
kezett meg a film fiatal tanító-
szerzőjéről és a tanító megsze-
melyesítőjéről. Az ülés közö-
sége is melegen ünnepelte Pá-
ger Antalt és Kerecsendi Kiss
Mártont Padányi Frankl elnök
ezután tomboló taps közepet-
tiszteletbeli tanítónak avatta Pá-
ger Antalt, aki meghatva kö-
szönte meg az ünnepelt.

— Az Evangéliumi Munkás-
szövetség helyi csoportja Hajdú-
szoboszlón vasárnap délelőtti
tartja alakuló gyűlését. A cso-
port megszervezése végett Gáspár
Béla központi igazgató, lelkész,
Makay Miklós vállalatnár és
Debrecenből Szilágyi László tit-
kár jelennek meg és ismertetik
a munkásszövetség célját és so-
ciális feladatait, mely Hajdúszo-
boszlón már széleskörű munkás-
ságot fejt ki.

— Aludni besurrant egy Hat-
van-utcai ház padlására, leestett
a létráról, Balogh István föld-
birtokos, Hatvan-utca 57. szám
alatti házának padlására beo-
sont egy ismeretlen idős férfi
és az éjszakát ott töltötte a ház-
beliek tudta nélkül. Másnap
megéhezte le akart szállni, hogy
ennivalót szerezzen magának és
a létrán lefelé mászva megcsú-
szott, több méter magasból le-
esett. Értesítették a mentőket,
akik a szerencsétlenül járt idős-
férfit köztisztvisági okokból
előbb a fertőtlenítő intézetbe,
majd onnan a sebészeti klini-
kára szállították. Személyazo-
nosságának megállapítására
megindult a vizsgálat.

— Hogyan lehet a szappan-
nal takarékoskodni? Kézmosás-
ra használjunk kizárólag ter-
pentes kézmosóport a 100
éves Haidekker gyártól. Ecélra
alkalmasabb, mint a szappan.
Háztartásban, műhelyben, iro-
dában nem nélkülözhető. Min-
den üzlet árusítja. Ügyelünk a
Haidekker névre.

A Csapó-utcai református egyhárszabás november 27-én, 28-án és 29-én nagyszabású kon- ferenciát rendeznek. A konferen- cia egyik célja az, hogy a mos- tani nehéz időkből hitelesítő előadások tartásával növeljék a hívek buzgósgát. Másik célja az, hogy előkészítse a reformá- tus debreceni egyházmegyét. „A református eklézsiá, gyülekezet ismertető jegyei”, e köré a cím köré csoportosul az előadások lényege. Szó lesz az egyház igazi igehirdetéséről, mindkét nem- beli ifjúság neveléséről, a hívek szociális anyagi támogatásáról, a misziói feladatok legközele- sebb betöltéséről, stb. Az elő- adók a következők lesznek: dr. Károcsy Sándor, Uray Sándor, Kovács József, Erdey Mihály. Szabó Gyula bősziorményi vallás- oktató lelkész, Veronika, diako- nissza testvér, Ács Mihály és Czirják István egyházi taná- csos. A konferenciát dr. Danes- házy Sándor vezeti és ugyane- s ő tartja az előadások utáni imá- dókat, valamint a konferenciát bezáró szeretetvendégségen az áthitatót. A konferenciát a csapó- keri ovoida nagyszabású ter- mében tartják.

— Hathónapi börtönre ítélték
mert a más nevében felvett pénzt
elsikkasztotta. Hajdúnánáson
kubikosmunkásokat toboroztak
és Timári János földművesnek
egyik szomszédját bízták meg a
szervezéssel és levélben jelezték,
hogy 600 pengőt postára adtak
az előzetes költségekre. A levél
tartalmáról a szomszéd leánvá-
tól tudomást szerzett Timári és
azonnal a postára ment, ahol a
levélre hivatkozva felvette a
szomszédja nevében a 600 pen-
gőt. A pénzt november 11-én
vette fel, de nem használhatta,
mert elfogták a csendőrök, akik
átadták a debreceni ügyész-
ségnek. Gyorsított eljárás alapján
már a törvényszék elé is került.
Beismerő vallomást tett a főtár-
gyaláson. A bíróság elítélte hat-
hónapi börtönre jogerősen.

— A Csokonai Kör november
26-án Csokonai emlékünnepélyt
tart a Déri-múzeumban. Az em-
lékünnepély tartására dr. Kará-
csy Sándor egyetemi tanárt
sikerült megnyerni, aki azzal a
kérdéssel fog foglalkozni, hogy
milyen viszonyban áll Csokonai
Vitéz Mihály a mai korrall
vagyis hogy mennyiben aktuáli-
sak százötven évvel ezelőtti kire-
pített gondolatai mai szellemi
életünkben. A Csokonai Kör mi-
nél szélesebb körű nyilvánosság
előtt akarja megtartani a Csoko-
nai emlékünnepélyt, ezért a be-
lépődíjakat a lehető legalaco-
nyabbra szabja. Az előadás dé-
lután 6 órákor kezdődik.

— A hajdúházházi országúton
elgázolta Pusztai Sándor föld-
műves a kerékpárjával özvegy
Nagy Miklósnét, aki olyan sze-
renesülten zuhant az útra,
hogy eltört a combját.

— Leforrázta magát egy 16
hónapos gyermek. Kiss Lajos
16 hónapos vértési kisfiú kony-
hájukban egy forró vízzel tel-
fuzekat magára rántott és súlyos
égési sebeket szenvedett. Élet-
veszélyes állapotban szállították
a debreceni gyermekklinikára.

— A Déli-son nagy úttépítési
munka folyik. A munkások lá-
zas gyorsasággal dolgoznak. 250
vagon nersanyagot hoztak le
Debrecenbe. Bazalt kiskockák
bőlfőutvonalat építenek a vasút,
vonallal párhuzamosan. Fának
első szakasza a vasúti kereszte-
zés és a Salérom-utca közötti
rész, ezen folyik most a munka.
Az alap már elkészült a barko-
lsához, a szükséges anyag jórés-
t is itt van és valószínűleg
még ebben a hónapban befejező-
dik ezen a szakaszon a munka.

* Erzsébet-napra cserép- és
vágott virágot megszokott íze-
ben Róza virágcsarnokból, Kos-
suth-u. 3.

Lombhullás után

Lehullt már a lomb a fákról,
Őszi szelek járnak,
Könnyes arcát simogatják.
A szomorú tájnak,
Tépett szirmok lágy szőnyegén
Fáradtak a léptek,
Gyászt öltenek vérző szívek,
Nem voltak ők jők senkinek
S most pihenni őszi ködbe léptek.

Tavasz is volt, forró nyár is,
Rügyfakasztó álom,
Tova tüntek az emlékek
Lenge lepkeszárnyon,
A szerelem édes ajkán
Vége a mesének,
Mint ahogy a lombtalan fán,
Párját veszített madár ajkán
Ehhal egyszer a gyönyörű ének.
Boros István.

— Fiedler püspök és dr. Lin-
denberger János Debrecenben.
Fiedler István volt nagyváradi
püspök és dr. Lindenberger
János apostoli protonotárius
nagyváradi kanonok tegnap
Debrecenbe érkeztek. Mindket-
ten a piarista gimnázium Tri-
dumán fognak szentmisét és
szentbeszédet mondani.

— Útelzárás autóforgalom
elől. Értesitem a közönséget
hogy a Hortobágy felé vezető
33. számú fűzesabony—má-
marosszigeti törvényhatósági út-
nak a kismacsi vasúttól más-
mellel levő 100+78J—101+158
km. szakasza útelzárás miatt az
autóforgalom elől el van zárva.
Autóforgalom Hajdúszoboszló
vagy Hajdúböszörmény felé bo-
nyoltható le. A székérforgalom
az útelzárás mellett a nyári úton
lebonnyoltható. Polgármester.

— Debreceniek alkotókész-
ségét hirdeti az átalakított szat-
mári Kölcsey-színház. Dr. Csóka
László polgármester vette ter-
be még a tavasszal a színház ál-
alakítását és a munka vezetését
az ugyancsak debreceni Bojler
Ernő városi mérnök végezte
igazán nagy hozzáértéssel és iz-
kessel. Az átalakítási munka be-
fejezéshez közel, csölog, csölog,
ragyog az új színház, remekül o-
dótták meg a körfolyosó, ruha-
tár, büffé ehelyezésének kérdé-
sét. Dr. Csóka László polgármes-
ter tegnap megleltelte az újjá-
alakított színházat.

— Az osztálysorsjáték húzásán
10.000 pengőt nyertek: 8890
15750 86706 3000 pengőt nyert:
33753. 2000 pengőt nyert: 37847.
500 pengőt nyert: 31584. 300
nyertek: 15888 16919 22740
23026 43044 73040 73583 80125
98152. 200 pengőt nyertek: 6249
7140 7389 8233 12070 22440
23400 31179 32149 32730 33491
34738 36035 42173 42344 45598
46695 54256 63240. 69176 77481
80252 84165 85848 91584.

— Lábát törte Nyika Róza
pocsjai 10 éves leányka, akinek
nekirohant az úton Buné Mi-
hály eszlári földműves a keré-
kpárjával. A leány az árokba zu-
hant, úgy törte el lábát. A vizs-
gálat megindult az ügyben.

— Mazsola és mogoró a ke-
nyérliszten. Manissza városá-
ban, a török szőlőtermelő vidék
főhelyén újabb manssolát ke-
vernek a kenyérliszthez, hogy a
kiviteli nehézségek miatt meg-
maradjon rengeteg manssolát érté-
kesítsék és egyben a kenyér
súlyát emeljék. Hasonlóan hatá-
rozták el a kiterjedt mogoró-
ültetvényekkel rendelkező Gire-
zumban a Fekete-tenger mellett,
hogy a kenyérliszthez ezentúl tíz
százalék mogorót adnak. (TFK)

— Áramszünet. Hálózatunkon
eszközrendő javítások miatt ma-
csütörtökön a következő helye-
ken és időben az áramszünet fog:
12—13 óra
30 percig: Hatvan-utca eleje,
Bethlen, Thaly K., Honvéd, Ker-
lész, Bundi, Görbe, Hajós, Cse-
mete, Kar, Pestli, Mester utca
páratlan oldala Bősziorményi-út
Köntöskert, Szotyori-telep, Ha-
van-utcai kert, Világítási vállá-
lat.

**Üveget és porcellánt olcsón és jól
Sziováknál vásárolhat Csapó u. 32. t. 24-35**

GYÁSZROVAT

Gulyás Mihály 65-ik életévében elhunyt. Temetése ma délután 3 órakor lesz a köztemető hármaskertében. Lakás: Ag-utca 5. Temetését Fehértói és Takács vállalkozás rendezte.

Nagy Istvánné Dobay Mária temetése csütörtökön délután 2 órakor lesz a köztemető II. a számú ravatalozó terméből. Lakás: MÁV kolónia II. épület 6. Dankó temető.

A világirodalom remekiról írték az Egyetemi Nép szerzői Főiskolai Tanfolyam folyóirataiban. Most első alkalommal a világirodalom egyik legnépszerűbb remekművének, a derűs Homérosz naív époszáinak gondolatvilága, öröme és bánata, szenvedése és mosolya fog megismerkedni ezen az órán. Mi értelme van a háborúnak és békének? Hogy látták a világot az emberek és az istenek három ezer évvel ezelőtt? És mi köztünk van nekünk ma 1942-ben mindehhez? Ezekre a kérdésekre keresi a választ Homérosz „A koldusok ösnek” műveiben a tanfolyam pénteken 6 órakor kezdődő előadásában dr. Szabó Árpád, az egyetem kitűnő klasszika-filológus professzora, aki ezúttal első ízben tart előadást a tanfolyamon.

Egységes cipőket sütnék a jövőben Budapesten a pékek 150 és 450 grammos súlyokban. A földművelésügyi minisztérium rendelete értelmében egyszerűsítik ilyen módon a kenyér árának, minőségének és előállításának ellenőrzését.

Elgázolta a villamos a budapesti Vilmos császár úton László Ernő vegyész mérnök feleségét. Az úriasszony kórházba szállítás után egy órával meghalt.

Nem jelent meg légoltalmi előadás egy alkalommal, egy nap elzárásra ítélt dr. Papp Menyhért rendőrtanácsos Erdődi Imre Új-utca 22. szám alatti lakos.

Dr. Ravasz László püspök meglepő elismeréssel nyilatkozott dr. Vasady Béla egyetemi tanár képességeiről és munkájáról, amit mint ORLE főtitkár és mint a Lelekesegyesület szervezője kifejt. Vasady lemondott tisztségéről, mert egyébként is pedagógiai téren túl van terhelve, Ravasz püspöknek az a nézete, hogy az ORLE főtitkárság és a szerkesztés ellátása egész embert kíván és a helyes megoldás az lenne, ha javadalmazással ellátott önálló állásba szerveznék át ezt a tisztséget. Erre az anyagi lehetőséget is megmutatja Ravasz László püspök, aki kéri Vasadyt, hogy az újjászervezésig tartsa meg tisztségét és végezze a munkát hasonló lelkiismeretességgel.

Ministeri intézkedés a borkerestély árának megállapítására. A miniszter az 53.349/1942. K. M. számú rendeletével szabályozta a borkerestély forgalombahozatalánál felszámítható legmagasabb hasznát megállapította. Ez a rendelet a hivatalos lap október 29-iki számában jelent meg. A debreceni Kereskedelmi és Iparkamara kérelmet intézett a közellátásügyi miniszterhez, hogy halassa el a rendelet hatályba léptetését, mert szükségesnek mutatkozott, hogy az érdekelt iparosok és kereskedők az árak átszámítására megfelelő időt nyerjenek. A közellátásügyi minisztertől megérkezett a válasz a kamara kérésére. A miniszter teljesíti a kamara által tolmácsolat kérelmet és annak indokaira tekintettel megengedte, hogy a rendelet csak a megjelenéstől számított 30 nap után alkalmazható. Így tehát az iparosok és kereskedők egy hónapig nyertek, mert a borkerestélyre vonatkozó rendelet csak november 28-án lép hatályba.

Papírost eszik egy norvég tehén. Az egy jevnakeri poraszt házánál. Az istállóját papírral bélelték ki, de a tehén megejt a papírost. Nagyon szereti a papírost, megejtette az ablakba tett borítékot is, melyben hét kenyérjegy volt.

Az Orvosegyesület tudományos ülésén ma hat órakor Bagothay László bemutatót, Benkovich Géza előadást tart a belklinikai tanteremben.

A Bajtársi Szolgálat folyóirat 20-ára tervezett gyűlése közbejött akadályok miatt elmarad, a következő gyűlés november 27-én délután 3 órakor lesz megtartva. Pontos megjelenést kérünk. Kölcsey Sándorné.

Segélykérés. Váradi Sándor Kishegyési-út 80. szám (városi szükséglakás) alatti lakos önhibáján kívül hosszabb ideje munka nélkül van. Feleségével és hét gyermekével együtt a legnagyobb nyomorban él. Ruhát vagy bármilyen segítséget hálásan fogadna.

A József kir. herceg-utcai betörés ügyében, melyet Csillag Miklós üzletében követtek el, a rendőrség erélyes nyomozási folytatás és a vizsgálat folyamán új nyomok bukkantak fel. Csillag Miklós kereskedő a tegnapi napon bejelentette a rendőrségnek, hogy 1000 pengő jutalmat tűz ki a nyomravezetőnek.

Betiltották a cionista mozgalmat a szovjet unióban, mivel azt a brit imperializmus eszközeként tekintik. A szovjet területén sok cionista vezetőt hosszabb időre börtönben tartanak.

Teherautókon szállították el a fekete-árut Kiss Ferenc szabadkai vendéglős tanyájáról. Kiss Ferencet rajtakapták, hogy 40 kiló szappant és 10 kiló zsírt adott el. Kiss letartóztaták.

A szeszgyedáruság jelentős hasznötöbbletet biztosított az államnak. A kincstár négyévi haszna a szeszből a szeszkartell idején 53.2 millió pengő volt, a szeszgyedárusítás idején pedig 552 millió pengő.

Évi 250-300.000 pengő segély jut a városi tisztviselőknek az anyakönyvi díjakból a belügyminiszter döntése következtében, melyszerint a befolyó anyakönyvi díjak felét 1943 január elsejétől a tisztviselők jövedéi alapjának céljára utalják át.

Előkezo esküvő. Kedves családi környezetben esküdött egymásnak örök hűséget dr. M. Day Zsolt orvos-zászlós, dr. M. day Pál középiskolai igazgató neje, Tokaji Oláh Ilonka fia és Bisóthka Izabella, Bisóthka István építész, tartalékos őrnagy és neje, néhai Szutor Izabella bájos leánya. Az esketésnél a vőlegény részéről Gyarmathy László gyakorló gimnáziumi tanár és a menyasszony részéről dr. Medvezy István bírósági gyakornok voltak a tanúk. Az egyházi esketést Baja Mihály lelképásztor, egyházközségi tanácsbíró végezte. A boldog fiatal párt sokan keresték fel jókívánataikkal.

Fűszerkereskedők figyelme! A Baross Szövetség fűszerszakosztálya és a Fűszerkereskedők Egyesülete felhívja tagjai figyelmét, hogy a folyó évre és a télire tárolandó burgonyaszükséglet beszerzésére, tárolására vonatkozó tudnivalók megbeszélésére a közellátási ügyosztálytól kapott tájékoztató alapján együttes tagértekezletet tart az Ipartestület II. sz. gyűléstermében Simonffy-utca 1/c alatt. Kérjük tagjainkat, hogy akik a burgonyára igényt tartanak és megfelelő tárolásra alkalmas pincével és tőkével rendelkeznek, a ma, november 19-én, csütörtökön este pontosan 7 órakor kezdődő tagértekezletünkre megjelenni szíveskedjenek, hogy a jelentkezés sorrendjében a már is rendelkezésre álló burgonyát elosztásuk s a közeljövőben nagyobb mennyiségben érkező burgonyát előjegyezhessek. Minden érdeklődő kartársat vár a szakosztály és egyesület elnöke.

Nagy vértetésében eszméletlen állapotban találták kispesti lakásán Bordány Imréné 35 éves asszonyt. A golyó a mellébe fúródott és a tüdejét is szétrombolta. Az asszony a mentőkocsiban magához tért és elmondta, hogy közös háztartásban él Bodonyi István állami altiszttel, aki részeges ember és az ő 50.000 pengő készpénzét elkártyázta és elmulattá. Összeveszt-

DEBRECZEN 7. OLDAL 1942. XI. 19.

ek és a veszekedés hevében rádt a részeg altiszt. A rendőrségi kihallgatáson Bodonyi azt mondotta, hogy az asszony öngyilkos akar lenni, azért lőtt magára.

Érdekes bűnügyi bonyodalmat támadt egy hamisított fotókópia körül. Rózsa (Gerő) László nagytetényi gazdász ellen közokirathamisítás miatt eljárás indult, mert a hatóság előtt olyan fotókópiát mutatott be, amely eltérő volt eredeti születési anyakönyvi kivonatától. Az a gyanú merült fel, hogy fehér papírlappal letakarták fénymásolás előtt az anyakönyvi kivonat egyes adatait és így állították elő a hamis tartalmú születési bizonyítványt, mely Rózsa (Gerő) Lászlót keresztnének tüntette fel. Az érdekes bűnügyben, melynek eredménye esetleg elvi jelentőségű állásfoglalás lehet a fotókópiák okmányyszerű bizonyító erejével kapcsolatban, kiegészítő nyomozást rendelt el a vizsgálóbíró.

SPORT

A DVSC vasárnap helyi csapatot játszik a debreceni Stadionban, mivel a CsAK-ai nem sikerült megegyezni. A jövő vasárnap a Miskolci VSC-vel, vagy a MOVE Szabolccsal próbál mérkőzést lekötni a vezetőség. A DVSC II. Berettyóújfaluban játszik a B. Turul ellen.

Negyven diákok vendégül látnak Budapesten a tehetséges vidéki korcsolyázók közül. Értesülésünk szerint Debrecenből is többen felkerülnek.

Vasárnapi NB I. mérkőzések sorából kiemelkedik az Újpest—Csepel, Kispest—NAC, Kolozsvár—Ferencváros, Vasas—Szeged, Törekvés—Elektromos találkozók.

A DVSC ifjúsági birkozói is indulnak a vasárnapi ifjúsági birkozó csapatbajnokságokban Budapesten. A BSKRT, Újpest, Törekvés, Testvérség, DVSC és Csongrádi LE birkozók vesznek részt a versenyen.

Szabadfoglalt birkozóverseny lesz vasárnap a MÁV Egyetértés dísztermében a MÁV rendezésében. A mérkőzésen, mely a „legjobb szabadfogású vasutas birkozó” címért folyik, közel százán indulnak a legkiválóbb vasutasbirkozók vidékről és a fővárosból.

A felsőlitzai kerületben vasárnap lejtészsára kerül mérkőzésekre a következő játékosokból küldték ki: NB. II.: Ungvár: Rusj—MÁVAG Thomas dr. — NB III.: Szatmárnémeti: SZSE—Munkácsi LE Takács Jenő. Sz. Törekvés—Királyházi MÁV Semjén. Nagybánya: Jó Szerencsét—Szatmári Vasutas Körös. Petrozsény—Beregszászi FTC Bartha Zs. Püspökladány: P. MÁV—Akasztalainai BTE Nagy dr. Csap: CsSE—Sátoraljujhelyi SAC Haszókó (Felvidék). Nyiregyháza: Ny. VSC—Nagyszőlősi SE—Anderkó S. — Amatőr I. osztály (Debreceni csoport): Debrecen: DVSE—DEAC Pál. (Szabó K.) DMTE—K. Levente Czabán. Berettyóújfalú: B. Turul—DVSC II. Harányi. Derecske: D. MOVE—PMAV II. Sorszegi. Nyiregyháza: M. Szabolcs II.—NyVSC II. Tassy.

Kétszoros amatőr bajnoki mérkőzés lesz a DEAC egyetemi sporttelepén. Vasárnap d. e. egyenlő 10 órai kezdettel DMTE—Karcagi Levente SE, utána egyenlő 12 órai kezdettel a D. Villanygyár—DEAC csapatai között. — A DMTE bajnoki ellenfele, a Karcagi LE jelezte, hogy megérkezik, így a DVSC-nek a DMTE helyett más edzőtárs után kell néznie.

Öt ponttal vezet a Boeskap utóda, a debreceni vasutas csapat — írja a kassai lap a Mátyás csoport bajnokságának utolsó fordulójával kapcsolatban és megállapítja, hogy úgy látszik, a debrecenieknek erős szándékuk elfoglalni Boeskap elrúvult he-

HA MÉG EGYSZER AZT ÜZENI!...

Kossuth Lajos életregénye —
Írta: Hegyaljai Kiss Géza

(15)
Jó lesz vigyázni! Megrázta az ország lakosságát valami. Az még az országgyűléseknél is nagyobb hatalom. A kolera. 1831-ben végigseper a magyar földön a halál a Kárpátoktól kezdve. Június 15-től november 7-ig 421 ezren betegedtek meg a fekete mirigyben. Körülbelül a fele bele is halt.

Ez a szörnyű hekatomba is készült Széchenyit, hogy megírja harmadik nagy könyvét. Ez a Stádium. A kolera nyomán lázongások törtek ki országszerte. A zempléni lázadás visszazsorításában érdemes rész jutott annak a fiskálisnak. Annak a Kossuth Lajosnak. Metternich Kelemen erről is tudomást szerez. Csak arról nem akar tudni, hogy új Magyarországot követel az idő. És ebben Kossuth lesz a legnagyobb név.

Az országgyűlési ifjak közt van egy tollas fiú. A neve: Káoszonyi Dániel, országgyűlési irnok. Később újságíró. Ő segít az országgyűlési újság kiadásában is. Lovassy Lászlóval ő alapítja meg a Társalkodási Egyesületet. Így mondja el, hogy milyen a harmincéves Kossuth: — Férfias szépségével, igéző szemekkel, nyájas ajkakkal, véghetetlen kellemes csengő hanggal és különösen azzal a tulajdonsággal bírt, hogy min-

den, amit mondott és állított, cáfolhatatlannak tűnt fel. Birt az a képességgel, hogy hallgatóit teljesen el tudta bűvölni és magával ragadni.

Kossuth néma szerepét is híven világítja meg: — Mindennek dacára némán ült ott az országgyűlésen, de annál nagyobb áhitattal hallgatta és figyelte meg Plathy Mihály fenséges üzeneteit, Nagy Pál szívéhez szóló szónoklatait. Halvány arcát ilyenkor nemes pír borította el, magában dobogott keble, midőn a nemzet igazságairól és törekvéseiről volt szó. Ez a háttérben maradt, ösméretlen ifjú Kossuth Lajos volt.

GYŰLÉSI ARCOK

Kossuth 1832 novemberétől 1836 májusáig három és fél évet tölt Pozsonyban. A nemzet az országgyűlést sóvárogva várja. Újtársak kellenek!

Az Országgyűlést 1832 december 16-ára hívta össze I. Ferenc, akit „jó öreg királynak” szoktak emlegetni. A meghívólevél nevezetes tételeket tűz ki tárgyalásra: az úrbér szabályozása, az igazságszolgáltatás rendezése, büntető törvény készítése, a nép adóterheinek arányosabb elosztása. Aztán fontos intézkedések, közjogi, kereskedelmi, bánvaügyi. köz-

művelődési és egyházi kérdésekben.

Az udvarra nézve azonban a legfontosabb, hogy az országgyűlési költségeket a nemesség vállalja magára s a felvett előlegeket térítse vissza — sürgősen! — mert a kincstár helyzete olyan, hogy minden krajcárra szükség van. Bécsnek azért kell az országgyűlés, mert pénz kell.

Hát a rendeknek miért kell? Talán azért, hogy az 1825-i országgyűlés nagy magyarjainak álmai megvalósuljanak? Igen, egyeseknek, a kiszűkített szellemeknek, azért. Egyébként pedig még sorvasztó szelek fujdogálnak a magyar parlag felett. Ezek a tél hidegét hozzák, nem az új tavasz melegét.

A nemesség zöme azért se-reglik a gyűlésre, hogy ősi rendi kiváltságait fenttarthassa.

A pártok nincsenek elvi alapon megszervezve. Nincs még szervezett haladó vagy maradi párt. A nemesség egy része szívesebben látja az udvar túlkapásait, elmémitő törekvéseit, mint a szabadelvű tüzek gyújtogatását.

Vannak, akik szép szavak mögé rejtik önézretüket. Vannak, akik nyíltan megvallják: Szent a régi! Sérthetetlen!

Az ékesszólás csodája kell ide. Csak az törhet át a megkövesültségen. Meg arra van szükség, amit Kossuth akar. Mikor Tudósításában üzeni kezd a nemzetének.

Okos dolog-e, hogy a kormány a haladók ellen foglal áll-

ást? Hiszen ezzel kiejti kezéből a vezetést. Metternich annyira bizik az erejében?

Egyik legnemesebb egyénisége a gyűlésnek Kölcsey Ferenc. Ő Szatmár vármegye követe. Pínom lélek, nagy jellem, kimagasló tehetség. Pozsonyba érkezése napjától naplót vezet személyekről és eseményekről. Elszomorodva látja, hogy a többség mily messze marad az ő jövőbe szárnyaló emelkedettségétől. És még ő is korainak, időelőttinek látja például a sajtószabadságot.

Ha a gyűlést olyan emelkedett szempontok vezérelnék, mint Kölcseyt, akkor a vezér is ő lehetne. Méltó lenne rá. Szent buzgalma, költői babérja, tisztánlátó tekintete, mélyreható kritikai ereje vezető elméhez illő. Ehhez jön meggyőző és elragadó szónoki varázsa s e tulajdonaival biztosított tekintélye.

Az ország igazán a legjobbjait küldi a gyűlésbe. Ott a megyék büszkeségei. A soproni követ Nagy Pál. A tornai Ragányi Tamás. A bihari Beóthy Ödön. A barsi Balogh János. A komáromi Pázmány Dénes. A zalai Deák Antal, majd öccse Ferenc. A csongrádi Klauzál Gábor. Ott van Tolnából Berzédy István. Ugocsából Perényi Zsigmond.

Olyan kiváló sor ez a követi táblán, hogy helyök lehetne az angol vagy francia parlamentben.

(Folyt. köv.)

lyét az NB I-ben. Erre minden adottságuk meg van, mivel nyolc forduló után veretlenül fejezték be az őszi idényt, ugyanakkor a szintén csoportvezető Kassai RAC már három vereséget szenvedett a Rákóczi csoportban... Igaz a Rákóczi csoportban szinte példátlan a túmórülés a csapatok között. A főbb bajnokjelöltek közül kikerül a DVSC négy ellenfele a bajnokság végén lejárásra kerülő osztályozó mérkőzéseken: a Zrínyi csoportban Szegedi Vasutas és a Kaposvári Rákóczi, a Wesselényi-csoportban a BSZKRT és a Zugló, a Széchenyi csoportban pedig a Győri ETO, Pápai FC és a Szombathelyi FC, de nyomukban van az Érsekújvári SE is... Közülük kerül ki a tavaszi idény végére a négy bajnokságot, amelyekkel a DVSC élet-halál küzdelmet vív az NB I-be jutásért. Mint ismeretes, az öt bajnok közül a kétfordulós, pontra és gólarányra menő küzdelem végén az 1-3 helyet elfoglaló három csapat kerül fel az NB I-be, míg a harmadik és negyedik helyezett ismét megkísérelheti az új bajnoki osztályba lépést.

KÖZGAZDASÁG

Olajmagvak és azokból előállított olajok forgalmának szabályozása

A min. kir. iparügyi miniszter úr 70.000-1942 ip. M. számú rendeletével az olajmagvak és az azokból előállított olajok forgalmát szabályozta.

A rendelet alkalmazásában olajmagon a belföldön az 1942 évben, vagy régebben termelt, továbbá a külföldről behozott lenmagot — ideértve a rostlenmagot is, napraforgómagot — fajtára való tekintet nélkül, repcemagot, szójababot, tökmagot, fajtára való tekintet nélkül, vadrepcemagot, olajon a belföldön előállított és a külföldről behozott nyers, bontott, finomított, vagy keményített lenolajat, napraforgóolajat, repceolajat, szójababot, tökmagolajat, vadrepceolajat kell érteni.

Termelő köteles a rendelet hatálybalépésének napján meglévő, valamint az azt követően általa termelt és beszerzett olajmagokat és olajkészletet — azoknak a mennyiségeknek kivételével, amelyek az 1942 évi november hó 15. napjáig a rendelet szerint vásárlásra jogosult tulajdonába adott, bejelenteni.

A bejelentést az 1942 évi november hó 20. napjáig Debrecenben a Gabona Irodában kell megtenni. A termelőknek azonban a lakóhelyén kívül levő készletét a lakóhely szerint illetékes községi előjáróság (polgármesterhez) is be kell jelenteni.

A bejelentés alá eső olajmag és olaj igénybevételét, kivéve a termelő házi szükségletének fedezésére szükséges napraforgó-, vagy tökmagolaj, illetve napraforgómag, vagy tökmag, valamint a vetőmag céljára szükséges olajmagot.

A rendelet szerint az igénybevétel alól mentes részt a termelő lakóhelye szerint illetékes községi előjáróság (polgármester), illetve Debrecenben a Gabona Iroda állapítja meg.

Az igénybevett olajmag és olajkészletet a birtokosa nem használhatja fel és nem hozhatja forgalomba, hanem köteles azt megőrizni, kellő gondossággal kezelni és a romlástól megóvni.

A rendelet szerint felajánlást kötelezettség terheli: a kereskedőt az általa beszerzett olaj-

magra vonatkozólag: azt, akinek termelési szerződés alapján olajmagra vonatkozó követelése, vagy ily követelés alapján átvett olajmagkészlete van: a lenkötőt feldolgozó ipari vállalatot az üzemében kitermelt lenmagra vonatkozólag, az olajsajtoló iparost, bármilyen címen szerzett olajra vonatkozólag, végül azt, aki külföldről olajmagot, vagy olajat hoz be, a behozott olajmagra illetőleg olajra vonatkozólag a felajánlásnak ajánlott levélben a Futuránál díjtalanul kapható úrlap felhasználásával kell történnie. Az olajmagoknak bérben való feldolgozását (vámütést) végző olajító a vámot csak olajpogácsában szedheti. A rendelet megszegése kihágást képez és 6 hónapig terjedhet elzárással büntetendő. A rendelet november hó 5-én lépett hatályba. Egyebekben bővebb tájékoztatást a Budapesti Közlöny 1942 évi november hó 5-iki számában megjelent rendelet nyújt.

Hirdetmény a juhok téli legeltetéséről a Hortobágyon

Ertesíten a juhártó gazdákönzségét, hogy a juhok nyári legeltetése a 12938-1942. sz. n-

lározati értelmében 1942. évi november hó 30-án megszűnik. Ertesítem azokat, akik juhokat továbbra is a Hortobágyon kívánják tartani, vagy most szándékoznak oda juhokat kihajtani, hogy a juhok téli legeltetését a Hortobágy pusztán — ideértve a folyón túli részeket is — 1942. évi november hó 20-tól 1943. évi február hó 15-ig terjedő időre engedélyeztem. A legeltetési díj azokra a juhokra, amelyek a nyári folyamán a Hortobágyon legeltek, darabonként 50 fillér, azok részére, amelyek most hajtani kívánják, darabonként 75 fillér. Hajtócédlutát téli legeltetésre az ideiglenes utáni is kell váltani. Hajtócédlutát Debrecen város számvetősége 11. számú szabályában folyó hó 19. napjától kiváltható, amely a kihajtáskor a máltai biztosi hivatalban bemutatandó. Téli legeltetésre jogosító hajtócédlutát nélkül a Hortobágy folyón túli részén november hó 20-tól a folyó innesső részén pedig november hó 30-tól legeltetni nem szabad. Aki ez ellen vét, kihágás követ el és a legeltetési szabályrendelet értelmében büntetésben részesül. Polgármester.

APRÓHIRDETÉSEK

NYOMOZÓ IRODA

Gáloesy legregőbb nyomozóirodája országosan ismert. Zöldfa-utca 3. T.: 28-72. 672 12. 9

ALKALMAZÁST nyér férfi

Fényképezésedet vagy fotó azonnali beépítésre felvesz Berzseki műterem. 812 vv.

KOMENCIÓS gazdasági eszlédet keresek két nagy fiával Debrecen alatti anyámrá. Jelentkezni csak kedden déli 12-től 1/2-ig. Cím a kiadóban. 1331 vv.

Gyakorlattal bíró tisztviselőt azonnali belépésre keresek. Ajánlatokat „Szorgalom” jellegre, fizettségnyel megjelölésével a kiadóba kérek. 557

Önállóan dolgozó autószerelő és autószerelő munkások keresek. Szoboszlai, Széchenyi u. 24. sz. 556

Kiadó lakás, házmunkáért, Csillag u. 90 1508

Kifutót, erős, jól kerékpározni tudót felveszek, cecetgyár, Széchenyi u. 48. sz. 1497

Summás szőlőmunkás 3 és fél hold szőlőbe alkalmazást nyér, pénz, v. terményfizetés, lakás és felesföld, Érdeklődni lehet Cserepes u. 5. 1495

Jó családból való fiút tanulókat felveszek, Kiss Ferencné, Sarló u. 12. sz (fűszerüzlet). 1486

Péksegéd felvétetik Csapó, Kínizsi u. 49. 1514

Kifutót, jó bizonyítvánnyal felveszek, Piac u. 41. posztóüzlet. 1479

Gazdasági intéző, továbbá segédintéző keresetek, dumántöltő 2000 holdas gazdaságba. Ajánlatokat „Fejérmegye” jellegre a kiadóba kérek. Érdeklődni lehet 14-96 telefonon 8-13 óráig. 565

Asztalos tanuló felvétetik, Deák Ferenc u. 10. 898

Egy fiatal ügyes kézimunkás, állandó felvétetik, elsőrendű szabószakság, Selepi Mihály, Jókai u. 36. 569

Állandó munkára fodorássegéd felvétetik Telenki u. 92. 564

Kocsisnak fiatalember felvétetik, Csapó u. 25. Bálint Sándornál. 562

Kifutót felveszek azonnal, Győríni fűszerüzlet, Poroszlai út 53. 560

ALKALMAZÁST keres férfi

Jó megjelölésű négy közepliskolát végzett 30 éves keresztyény fiatalember, pénztárnoki, irodai, vagy rakárnoki állást vállalna. Cím a kiadóban. 1471

ALKALMAZÁST nyér nő

Varrólányokat felveszek állandó munkára, Szent Anna u. 5. Budai szűcs. 551

Gyakorlott, varrólány felvétetik, női divatszalon, Piac u. 49 I. e. 555

Fiatal nőt kisközgalmi felveszek, fűszerüzletbe Cím a kiadóban. 1511

Hölgyfodrász kisaszszonyt alkalmazok Hortonyi, Szoboszlai út 4. 1499

Hölgyfodrász kisaszszonyt állandó munkára felveszek, Balogh, Huszszárgál u. 1. 561

HAZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejáró takarítónőt azonnali felveszek, Sántia cukrász. 1505

Bejárónő, vagy bentlakó felvétetik, Dégenfeld-tér 3., emelet. 1498

Tisztesseges bejárónő, vagy bentlakó minden felvétetik, Pacsirta u. 27. sz. 1486

Vidéki szerénygényű főző mindenesték ajánlók, Halköz 4. házneszternél. 1492

Gyakorlott konyhalány az egyetlen főzőkonyhára azonnali felvétetik. Jelentkezni lehet ugyanott. 1478

Magános úraszszony előttre bejárónőt azonnali, vagy elsejére felvesz, Széchenyi u. 43. 1475

Mindenes főzőnőt azonnali belépésre keresek, Szent Anna u. 8. 567

AJANLAT

Draperiás függönyök, hosszú rojtjal 25 P-től, valódi kőpípi csipkeszővet, imprimeanyagokat, Rothermere 21. 8 12. 1

Törött gramofonlemezért 2 pengőt fizetek, Villanykörtécseré 30 fillér, Biró, Hunyadi 22. 1662 12. 17

Bundáját dívtosan készíti Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12. 2

Ékszerkészítés, javítás, — fogaranyat, ékszeres Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 299 1. 8

Önkéntes urak! Egyenruhájukat Tegdes olcsón, gyorsan elkészítik, Kálvin-tér 19 Püspök, palota. 1978 11. 21

Kabátokat csináltasson fordítottasson „Margonál” csinos alakítások 30 pengőtől, Bethlen-u. 29. 1937 12. 25

Szappannak való zsírt szappanra becsere Pál János szappanmester, Kölesei-u. 8. 1737 1. 19

Legelőszobában fest, tisztít Weisz kelmefestő, Arany János-utca 29 Keresztépület, 1900 vv.

Szőrmebundákat olcsón készit, javit, alakít Kóváry szűcsmester, püspöki palota, 1232 12. 22

Értékes vásznait biztos kézzel dolgoztassa, — Varrás, himzés, monogramozás felelősséggel Favorit Csapó 24. 125 2. 5

Használt szőrmebundák megvételét, eladását vállalom. Kifakult szőrmebundáját újafestik Kóváry szűcsmester, Kálvin-tér, püspöki palota. 1491

KERESLET

Aranyat, ezüstöt fogaranyat legmagasabb árrban veszek, Fränkl Piac-u 73 984 12 10

Főlt aranyat, ezüstöt, briliánst magas árrban veszek Takács Sándornál Piac 66 393 1. 9

Keresek 26-27-es fehérvagy barna jó állapotban levő gyermek hócipőt. Címeket kiadóba kérem leadni. 229 vv

ELELMISZER, ITAL

Uradalmi téli álló fajalma nagyban, kicsinyben egész nap. Rákóczi 7. Pince. 1475 1. 28

Sajáttermésű teveli fajtör, tisztánkezelt, zamatos, literenként, Cserepes u. 5. 1494

Alma szilvagyógyi nemes sóvári, kapható Szent Anna u. 62. 1480

TELJES ELLÁTÁS

Tisztviselőnek jobb családnál, teljes ellátást keres, „Gondos” jellegre. 1474

OKTATÁS

Dr. Naményi Gyuláné szentendrei Olga orvosnő élepráiskolája Bathányi u. 1. szám. Eng. 6475. Telefon: 20-77

Államvizsgára előkészítés, vasúti kedvezmény 634 11. 30

PÉNZ

Vidéki textil, kész férfiruha, cipőüzlet, kétezer pengő kölcsönt keres privától „Megfelelő biztosítékra” kiadóhivatban. 1502

HANGSZER

Zongorahangolást tizenöt éves kiváló képzettséggel vállalom, Vargades, keresztyény civil férfi lakónak kiadó. Szent Anna u. 10. II. em. 3 a. 1510

Bécsben képzett zongorahangoló lelkiismeretes munkát végez Ebenstein, Csokonai 17. Telefon: 38-41. 15 12. 4

Nagy harmónium olcsó áron eladó Csillag u. 43. szám. 1465

RÁDIO

Rádiót javíttasson, alakíttasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerésznel, Csapó 84. Telefon: 32-54 1630 11. 19

BÜTOR

Antik hálóbútor eladó Értekezni Piac 22 ház felügyelő 397 vv.

Antik szekrény, garnitúra könyvszekrény modern háló, ebédő konyha kombinált szoba eladó Kossuth 51. 1505 3 18

Modern új dióhálo kombinált szekrény, olcsón eladó, Péterfia u. 52. 1485

Minek a feles kirakat amikor olcsóbban vásárolhat udvari bútor üzletben. Brillné Piac 71. udvarban 476 12 30

Szép fekete ebédő és rókami alkalmi áron eladó, Arany János u. 56 1501

AUTÓ, MOTOR KERÉKPÁR

E-betűs, teherszállásra átalakítható személyautó eladó, Széchenyi u. 9. sz. 1468

ÁTADÓ ÜZLET, VENDEGLŐ

Vendéglő forgalmas, s jogfolytonos, azonnali átadó. Cím a kiadóban. 1507

Gombüzem eladó, Széchenyi u. 42. 1489

Jóforgalmú Bagolyvár csárdá házzal, berendezéssel együtt, jogfolytonos, sürgősen — betegség miatt — eladó. Hid u. 14. 1484

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Kiadó egy emeleti utcai szoba, irodának. Értekezni: Dégenfeld-tér 1. rádióüzlet. 1504

BÜTOROZOTT SZOBA

Központifűtéses nagy szoba, 80 pengőért csendes, keresztyény civil férfi lakónak kiadó. Szent Anna u. 10. II. em. 3 a. 1510

VEGYES

Gratologusnó — minden ember kézírásából biztos analízist nyújt. Széchenyi u. 43. 1473

Szegénysorsú fiatal süket házaspár, ujszültö gyermekükhez keresztyénmamát keres. Érdeklődni egész nap. Rákóczi u. 60. sz. 563

ELVESZETT

Elvesztett a Kontsek fűszerüzletben egy szürke borkesztyűnek a fele. A visszajuttatót 80 pengőért kap a kiadóhivatalban. 1470

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Eladó szép fekete perzsagalléros, gyapjú vattellnes nőikabát, Dégenfeld-tér 11. Benyás varroda. 1472

Fekete férfi télikabát valódí angol anyagból s egy csikos nadrág eladó, Búsi u. 5. keresztépület. 1490

Egy női szilbunda eladó.

Lakatos úr szobá, Piac u. 44. sz. 1512

Eladó egy fekete női bunda, Vár u. 8. szám, hátul az udvarban harmadik ajtó balra. 558

INGÓSÁG VETEL

Levente célzó puskát megvételre keresek. Igoric u. 16. 1487

Kihúzható barnaszínű asztalt, hozzávaló székekkel, megvételre keresek, Hatvan u. 60. 1370

Jókarban levő mely gyermekocskit keres Kossuth u. 18. keresztépület. 559

INGÓSÁG ELADÁS

Ebédőkéredek, porszivőgépek, kályhához való hamutálcák, Rothermere u. 45. hátulold lakás 1513

GAZD. TERMEKYEK

Uradalmi nemes fajtájú, édes, parázs sültötök, nagyban és kicsiben kapható, Hatvan u. 68. sz. 905 11. 22

Ungváry József ceglédi falkolajából gyümölcsfák érkeztek. Magasfőrszű közméte nagy választékban. Garay u. 5 238 12. 10

GAZD. ESZKÖZÖK

J. gányhajításos daráló keresek, lehetőleg Rapidot. Cím a kiadóban. 1530 vv.

INGATLAN-FORGALMI IRODÁK

Sürgősen eladó ingatlanok! Horthy Miklós úton sürgősen, alkalmi áron eladó szép 300 ft villatelek, úrihelyen, két szobás, alapincézett ház, 1300 ft szőlővel, lehet. 1500 pengőért, több alkalmi vétel irodám által vásárolható. Megbizott Samu János Deák Ferenc u. 7. 1506

INGATLANT KERES MEGVETELRE

3-4 szobás, azonnali beköltözhető, jobb lakással 20-30.000 pengő értékű házat keresek megvételre, lehetőleg központban, vagy villanost megálló közelében. „Sürgős” jellegre. 1500

Vennék kisebb családi házat, teherrrel előnyben. Havancsák, Hunyadi u. 2. sz. 1503

ELADÓ HÁZ

Szorkház, Meszena 2. szám helyen eladó. Erkezni Timár 31. Szökénél, Közvetti 161 díjazok. 689 12. 10

Telekártnál is olcsóbban eladó négyszobás, alapincézett családiházam.

Sok gazdasági épület és 7000 négyszögöl, ház helyekre osztható kert tartozik hozzá. R. Schiff Piac u. 49. 977 11. 22

Családi ház eladó, gazdasági épület, ipartelepnek alkalmas, nagy udvar, istálló, füstölő több melléképítmény, Cserepes u. 3. Érdeklődni Cserepes u. 5. 1493

Eladó a Téglyakert, Basahalom u. 19. számú ház, 624 négyszögöl prima földdel. Bővebbet R. Simon ügyvédnél, Piac u. 81. sz. 1482

Ház eladó sürgősen, 513 négyszögöl. Teher van. Közzétett díjazok. Lónyal u. 26. 1476

ELADÓ HAZHELY

Házhehely eladó Hajdúszoboszlón, Rákóczi-utca 74. sz. alatt az állomás közelében 600 négyszögöl, Szurmay-utca 1. sz. alatt a földtől nem messze 425 négyszögöl. Értekezni lehet mindkét telek ügyében Hajdúszoboszló, Rákóczi-u. 74. 1675 vv.

Házhehelynek 300, 400 és 500 öles parcellákban eladó Széchenyi u. 84. sz. alatt. Értekezni pentek délig, Dégenfeld-tér 4. emeleten. 568

ELADÓ FÖLD

Hegyesen 15 hold, holdtanys földbirtok eladó. Értekezni: Kossuth u. 54. sz. 1436

ELADÓ ÁLLATOK

Mangalica süldők maximális árrban eladó. — Honvédtéme út u. 6 1835 vv

Javított nagy fajta úrbák, hízalásra alkalmasak, eladók, Honvédtéme-útca 218 vv.

Eladó 8 süldő és két hasaskoca, Szakács, Létai út 72. 1483

Egy egy éves farkaskutya azonnali eladó. Érdeklődni: Budai Ezsás u. 2. szám (üzlet). 1469

Szerkesztő: József PÁLFI JÓZSEF
Kiadó: József PÁLFI JÓZSEF
19. SZIGETHY GYULA igazgató

Kiadó és nyomó: PISZANTULI KÖNYV- és LAPKIDŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Feladás nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY